

11170
INDEPENDENT LITHUANIA

★ ★ ★

Authorized as second class mail,
Post Office Dept., Ottawa

Nepriklausoma LIETUVA

Už išlaisvinimą Lietuvos!

Už ištikimybę Kanadai!

★ ★ ★

For Liberation of Lithuania!

For Loyalty to Canada!

Nr. 2 (68)

PRICE 10c

MONTREAL, 10 JANUARY, 1948

KAINA 10c

VIII METAI

ORGANIZUOKIMES PRIES LIETUVIU TAUTOS DUOBKASIUS

Karas pasibaigė. Ant pusės Europos nusileido "geležinė uždanga" paženklinta kują ir priekalū. Nevalia už jos įkelti koją užsienio žurnalistui, nevalia svetūr gyvanančiam sūnui atlan-kyti savo motiną, nevalia susirašinėti be raudonojo cenzoriaus antspauda. Ką jie ten slepia? Kodėl jie bijosi pasaulio akių? Niekas žiburio nelaiko po puodu. Jeigu ten būtų darbininkų rojus, tai kodėl neleisti atvažiuoti ir isitikinti visiems "nevierniems Tamo-šiams". Bolševikai žino ka jie slepia ir todėl Sovietų Sąjungos durys tvir-tai uždarytos, kaip besisiūlantiesiems į svečius, taip ir norintiems ją apleisti.

Tačiau, kad ir sandari "geležinė už-danga", kad ir tankus žinių koštuvus, vistiek pasaulį pasiekia pavergtųjų de-jonės, kurios labai nesiderina su Mas-kvos propagandiniiais ruporais. Tos aimanos prasiveržia iš kiekvieno mū-sų tautiečio surakinta ranka rašyto laiško iš keikvienos slaptais keliais atėjusios žinutės, iš visų "TIESOS" ir kitų Tarybų Lietuvos laikraščių puslapių apie "liaudies priešų" ir "banditų" šaudymus, pyliavų nepildy-mą ir t.t. Tas jaučiasi net nereto patai-kūno panegyrikose sovietų valdžiai, kur jis, tarytum mušamas šunelis, vistiek vizgina uodegą rusčiam savo šeimininkui.

Iš Lietuvos vyko ir tebevyksta "sa-vanoriai" i draugiškas respublikas, o i Lietuvą atvyksta nauji žmonės iš draugiškų respublikų. Vilniuje jau 60,000 rusų, Kaune 40,000, o dabar jie jau pradeda apnykti ir kaimus. "Burliokų" mes jau turėjome ir iš caro palikimo ir žinome ko ir kuriais keliais jie pas mus buvo atkelti. O kur dar tie vadinami "liaudies priešai", kurie diena iš dienos N.K.V.D. renkami nakties gludumoje? Jų kaulais jau nusėta visa "darbininkų tėvynė" nuo Pečioros pelkių ligi Beringo sa-siaurio ir nuo Ledjūrio iki Altajaus kalnų. Ir tai ne koki fabrikantai, dar-bininkų engėjai, o paprasti ūkininkai, mokytojai, darbininkai, gal net ne vieno iš Tamstų broliai, seserys, drau-gai. Dėja, atsiranda ir čia tautos duo-bkasiai, kurie už tuos išvežimus ir tų lietuvių naikinimą dar padėjoja rusams, kaip tai padarė Tulas Taura-giškis "Liaudies Balse" 1947 m. gruod-žio mėn. 26 d. savo straipsnyje "Kas buvo tie išvežtieji Sibiran...". Tei-singai jis pats prisipažysta, kad jo "tas iš viso neintereso". Dar dau-giau: atrodo, kad straipsnio autorius girdėjo, kad skambino varpais, bet ne-žino kur ir kokiais.

Lietuvių Tautos duobkasiai dirba visur, kur tik yra lietuvių. Prisidengę darbininkų organizatorių, pažangiųjų ir kitokiais skambiais vardais, jie gra-mafoniškai kartoja nuvalkiotus Mask-vos melus, piflami vandenį ant lietuvių tautos naikintojų malūno. Ir Dieve gink, nepavadink jų tikruoju bolševiz-mo agentu ar komunistu vardu. Matyt, tuo vardu jie jau nebesitiki ką nors sumeškerioti, nes metai po metų pa-saulis vis didesniame nuogume pamato socializmo suklastojimą Sovietų Są-jungoje, paverdiant žmogų ir dvasi-niam ir materialiniam valdžios ir par-

tijos kapitalizmui, kuris dar baisesnis už senąjį kapitalizmą.

Mūsų tautiečių rankos ir lūpos tė-vynėje surakintos. Jie negali nei savo, nei lietuvių tautos teisių ginti. Vienintėliai kovotojai už šventas lietuvių tautos teises esame mes, kuriuos likimas išbarstė po platųjį pa-saulį ankščiau, arba dabar, po skaud-žių raudonojo ir rudojo teroro paty-rimų. Todėl kelkime drąsiai balsą prieš lietuvių tautos duobkasių, ati-darykime nuogais faktais akis tiems mūsų broliams, kurių budrumą Mask-vos agentai užliūliavo klaidinga infor-macija suklastotais laiškais ir smeiž-tais. Gana jiems kalbėti visų lietuvių vardu, o tikrumoje atsiovauti rusiškai bolševikiškus interesus.

Lietuvos Nepriklausomybė yra tik-slas, kuris turi sujungti i kruvą ir katalikus, ir socialistus, ir senus, ir jaunus, ir ankščiau atvykusius, ir nau-jokus. Kanados lietuviams patrijotams reikia sukurti tvirtą vieną organiza-ciją visai Kanadai. Jos užuomazga Kanados Lietuvių Taryboje jau yra. Reikia ja reorganizuoti, sustiprinti, kad jos teigiamą esimą pajustų visa Kanados lietuvių visuomenė, Kanados valdžios organai, o labiausiai jos prie-šai Lietuvos "graboriai". Be stipraus centro Montreale, dar turi būti ikurti

jos skyriai arba bent paskirti laikini igaliojiniai visose daugiau lietuvių ap-gyventose Kanados vietovėse.

Jokia platesnio masto kova šiandien neimanoma be savo laikraščio. Užtat išlaikykime pradėjusią eiti "NEPRI-KALUSOMĄ LIETUVĄ". Kiekvie-nas susipratęs lietuvis turi būti jos pre-numeratorium. Kol laikraštis atsitos ant kojų, remkime jį aukomis, skir-kime jam vienos dienos uždarbį, or-ganizuokime jam renti pramogas. Kiekvienoje vietovėje suorganizuokime "NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI" renti ir platinti skyrius. Didžiausias būtų smugis lietuviškajai veiklai ir didžiausias džiaugsmas Maskvos pa-kalikams, jeigu šis vienintėlis Lietuvos reikalus atstovaujantis Kanados lietuvių laikraštis žlugtų.

"Nepriklausoma Lietuva" turi būti darbininkų laikraštis. Mes visi čia toki esame. Tik ji turi atstovauti tik-ruosius Kanados lietuvių darbininkų reikalus, o ne suklastotąjį Maskvos socializmą.

Ryžtamės šventai kovai už Lietuvos laisvę ir už Kanados lietuvių gerbuvį. Todėl užmirškime asmenišką intry-gas, atidėkime i šalį politinius ginčus ir burkimės i vieną nepolitinę Kana-dos lietuvių organizaciją.

Pasaulis suskilo i dvi stovyklas

Su didelėmis viltimis pasaulis sutiko 1947 metus, bet su dideliu nerimu žen-gia i 1948. Praeitų metų pradžia buvo Keturių Didžiųjų Maskvos konferen-cijos ženkle. Buvo dedama daug vilčių, kad bus susitarta Austrijos, Vokietijos ir kitais svarbiais klausimais, tačiau konferencija išsiskirstė be rezultatu.

Tokia pat konferencija ir tais pa-čiais klausimais praeitų metų pabaigoje buvo susirinkusi Londone. Ši kartą jau galutinai išaiškėjo, kad susitarimas tarp Vakarų Demokratijų ir Sovietų Rusijos neimanomas. Pa-saulis pasidalino i dvi stovyklas, ku-rių kiekviena sustiprintu žingsniu eina savo keliu iki tie keliai kartą susi-kirs...

Abi stovyklos turi silpnų ir stip-rių vietų. Sovietų Rusija silpna ekono-miškai, sugriauta, nespėjusi užsigyti karo žaizdų. Užkariauti kraštai nuo-lat bruzda. Daug kur reikiiasi par-tizaninė veikla. Užtat Sovietai turi kietą valdžią ir kietą politiką Visuose užimtuose kraštuose dingo opozicinės partijos, opoziciniai laikraščiai, niekas nedrįsta nė žodžio ištarti prieš valdžios liniją. Kas nepajėgė su ta padėtimi susitaikinti tas buvo pri-verstas ieškoti prieglobsties vaka-ruose. Dėl tų priežasčių praeitų metu gegužės mėn. pabėgo Vengrijos minis-teris pirmininkas F. Nagy, Spalių mėn. kartuvėse mire Bulgarijos ūki-ninkų partijos vadas N. Petkov, lap-kričio mėn. pabėgo Lenkijos ūkininkų partijos vadas S. Mikolajzyk, N. Me-tų išvakarėse ablikavo Rumunijos karalius Mykolas. Tačiau daugumas karalius Mykolas. Tačiau daugumas

metodu sovietai priverčia jiems dirbti ne tik draugus, bet ir priešus. Be to, sovietai turi "penktąją koloną" pavi-dale komunistų partijų beveik kiek-viename krašte, kurios akiai klauso Maskvos nurodymų.

Vakarų Demokratijos negali pri-lygti sovietams savo politikos vie-ningumu. Demokratinės laisvės leidžia kalbėti ir rašyti ką nori, šitai puikiai išnaudoja Maskva ir varo stiprią pro-pogandą tų pačių demokratijų viduje Komunistų kurstomi vyksta politinio pobūdžio darbininkų streikai Vakarų Europoje, kurstomas nacionalinis ju-dėjimas prieš britus prancūzus ir olandus Azijoje, o Graikijoje net užsiliepsnoja atviras karas sovietų satelitų remiamas. Tačiau vakarų De-mokratijos žymiai geriau stovi eko-uzsiliepsnoja atviras karas sovietų nominaliai, militariniai ir politiniai. Dideli žaliavų šaltiniai, galinga pra-monė, atominiai ginklai ir keturi penk-tadaliai visų balsų jungtiniu tautu posėdžiuose, teikia Vakarų Demokrati-joms neužginčijamą pirmavimą.

Po nenusisėkusios Londono konfe-rencijos prasidėjo aiškesnė kalba. Vakarų Vokietija jungiama ir be rusų sutikimo, Graikijon ir britai ir ameri-kiečiai siunčia sustiprinimus, Vašing-tone svarstomas Maršalio planas ne-komunistiniams Europos kraštams remti, prasidėjo antikomunistinis judėjimas ir t.t. Visa tai mums lietuviams teikia vilčių, kad mūsų skriaudos išlyginimo valanda ankščiau ar vėliau ateis, tik bukime kantrūs ir atkaklūs.

Pr. Rmyne.

MUS SVEIKINA

"NEPRIKLAUSOMOS LIETU-VOS" Redakcijai, Kanados Lietuvių Tarybai ir visiems, prisidedantiems prie laikraščio išlaikymo ir tobulinimo, siunčiu savo nuoširdžius pasisekimo bei ištvermės linkėjimus.

Tik viso Pasaulio lietuvių darbu ir pasišventimu galima laimėti kova už mūsų tautinę egzistenciją; tik sutartu darbu ir broliu krauju laimėsime lais-vę ir Nepriklausomą Demokratinę Lie-tuvos Respubliką.

Tegul šie tikslai nesulaikomai veda visus Kanados seseris ir brolius tuo keliu, kuriuo gražiai pradėjote žengti.

Jūsų DR. K. V. GRINIUS
Buves Lietuvos Respubl. Prezidentas.
Chikaga, 1947. 12. 29.

Visiems Nepriklausomos Lietuvos nuoširdiems bičiuliams ir jos trem-tinių rūpintojams sulaukus linksmų Kalėdų vėliu laimingų Naujų Metu 1948 Dėkingas.

P. ŽADEIKIS,
Lietuvos Ig. Ministras,
Washington, D.C.

KANADOS LIETUVIU TARYBAI

Sunkiose mūsų Tautos likimo va-landose suradę laikiną Tėvynę lais-vame Kanados krašte ir jausdami simpatijas geros valios seniesiems lie-tuviams kanadaiečiams — mūsų tau-tos broliams, artėjančių Šv. Kalėdų rimties valandose mintimis jungda-miesi su visais tautiečiais, besisielo-jančiais skaudžiu Tėvynės likimu ar bekenčiančiais šalčio Sibiro taigose bei bekovojančiais su žiauriu okupantu mūsų Tėvų žemėje, siunčiame geriau-sius sveikinimus, prašydami Aukščiau-siojo palaimos Jūsų darbuose dėl Lie-tuvos laisvės. Linkime 1948 metais apie save sucementuoti tvirtą lietu-viškos visuomenės branduolį, apimantį visus tautiečius bet kuriame Kanados kamputyje ir savo stipria veikla de-maskuoti dabrą Tėvynės priešų, be-sidžiaugiančių Tautos nelaime.

Mūsų darbai ir mūsų žodžiai teby-loja demokratiškam pasauliui apie mūsų nemirštantį troškimą laisvai gyventi laisvų tautų tarpe!

LIETUVIŲ GRUPE —
Nipigon Lake Timber Co.
Beardmore, Ont., Canada

GERB. REDAKCIJAI

Su pirmuoju spaustuvėj spausdintu "NEPRIKLAUSOMOS LIETU-VOS" numeriu, Jūsų laikraštis išė-jo gyventi. Tai didelis džiaugsmas visų Kanados lietuvių. Pagaliau yra laikraštis, kurio seniai buvė laukta ir kurio nebuvimas, taip labai buvo laukiamas.

Tiesa, pirmasis numeris, nera toks, kokio daugumas, gal but, norėtų tu-rėti, bet juk kiekvieno naujagimio pirmieji žingsniai yra netvirtai ir sunkūs. Mes tikimės, kad tie šintai ir tūkstančiai tautiečių, kuriems rū-pi mūsų Tėvynės ir Tautos reikalai supras savo pareigą ir prisidės prie laikraščio, taip, kad nereikės ilgos eilės metų laukti iki "N.L." žygiuos greta kitų liet. laikraščių, šiame žė-

Nepriklausoma Lietuva
6642 Third Avenue
Rosemount,
Montreal, Quebec, Canada.

1947 m. gruodžio 24 d.

Didžiai Gerb. Tamstos:

Pirmąjį numerį savaitraščio — Ne-priklausoma Lietuva gavau. Jis daro gero įspūdžio. Jo vedamajam nusakyti tikslai ir uždaviniai jungia jį bendran Lietuvių Tautos darban ir garbingo-jon kovon už Lietuvos laisvę ir nepri-klausomybę — už pačią jos gyvybę. Už šitą teisę kovoja visa lietuvių tauta.

Nuoširdžiai sveikinu Nepriklausomo-s Lietuvos leidėjus, redaktorius ir visus darbininkus, linkėdamas jiems didžiumą Kanados lietuvių apie save suburti ir Nepriklausomos Lietuvos kovon juos įjungti. Geriausių pasise-kimų!

Reiškiu tikrą pagarbą,
PETRAS DAUDŽVARDIS,
Lietuvos Konsulas.

Mes lietuviai trentiniai, dirbantieji Kanados geležinkeliuose, sveikiname pradėjus šį didelį ir svarbų kultūrinį darbą, nuoširdžiai linkėdami ištver-mės, Jūsų pasirinktam kely.

Mes su Jumis.
CHAPLEAU LIETUVIŲ GELE-ZINKELININKŲ GRUPE.

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" redakciniam kolektyvui

Mes, Pulp and Paper Co. Ltd. Long Lac Camp 20, lietuviai emigrantai sveikiname Jus švenčių ir naujo per-sitvarkymo progą ir linkime sekmin-gai kovoti už Lietuvos laisvę spaudos bare.

LIETUVIAI EMIGRANTAI.

REDAKCIJA DEKOJA

Didž. Gerb. Visuomenės Veikėjai ir malonus skaitytojai. Atsiprašome Tam-stų, kad negalėjome visiems atsakyti ir padėkoti už taip didelę mums mo-ralinę paramą atsiųsta per gausybę laiškų su geriausiais linkėjimais ir sveikinimais.

Mes nerandame žodžių išreikšti džiaugsmui, kurie jaučiame dirbdami šį nelengvą darbą. Kada matome toki didžiulį pritarėjų skaičių ir taip didelį prenumeratorių augimą, darbas darosi pusiau langvesnis.

Užtikriname, kad jūsų linkėjimai tikrai išsipildys. "NEPRIKLAUSO-MA LIETUVA" su kiekvienu nu-meriu darys stipresnę, gražesnę, įdomesnę. Žinoma, jos augimas ir ateityje priklausys nuo Jūsų. Nuo pir-mojo pasirodymo, per savaitę, mes gavome virš tūkstanties naujų skai-tytojų. Tinkamai pravedus spaudos platinimo akciją mes tikimės turėti visus Kanados lietuvių savo skaityto-jų sąrašuose.

Eikime su šūkiu: Kiekvienas "N.L." skaitytojas suranda nemažiau kaip penkis naujus skaitytojus.

Labai nuoširdžiai dėkojame už gra-žiuosius linkėjimus, bet mes norėtu-mėme dėkoti Tamstoms ir už parė-nimą laikraščio platinimo darbe.

Redakcija.

„N. LIETUVA“ SUTINKANT

Gal dar nekada Kanados lietuviai nešventė taip linksmai Kalėdų švenčių, kaip kad šimet. To džiaugsmo priežastimi, be abejo, yra prieš pat šventes pasirodymas „Nepriklausomos Lietuvos“ kaip SAVAITINIO laikraščio.

Tiesa, „Nepriklausoma Lietuva“ ir anksčiau buvo leidžiama, bet ji buvo taip retas lietuvių svečias, kaip kad retas yra pasirodymas jauno mėnulio danguje. . . .

Šiandieną Kanados tautiniai susirūpinti lietuvių visuomenė yra atsisotusi prieš įvykusį faktą: Kanados lietuviškas laikraštis lankys kiekvieną mūsų kas savaitę. Šis laikraštis palies svarbiausius lietuvių laiko klausimus, ateities viltis ir dabarties vargus. „Nepriklausomoje Lietuvoje,“ kaip mūsų šalyje leidžiamam lietuvių patiriotų laikraštyje, suras kiekvienas Kanados lietuvis ką nors artimo ir malonaus savo širdžiai. Iš visos širdies tenka linkėti „Nepriklausomai Lietuvai“ daug sėkmės ir geriausio pritirimo plačiųjų lietuvių sluoksnių!

Šiais moderniais laikais spausdinto žodžio vertė yra begaliniai didelė. Dirbti kokį rimtesnį visuomeninį darbą, ir neturėti savo laikraščio, šiandieną tiesiog yra neįmanoma. Idėjos, laikraščio kopijų formoje, per labai trumpą laiką gali pasiekti kiekvieną krašto kampelį, ir uždegti visuomenę skelbimiesiems idealams: geriems ar blogiems, pagal tai, ar laikraštis yra geras ar blogas.

Ne nuostabu, kad šio tiesos ir gėrio tarnyboje laikroščio pasirodymą, lietuviai sutiko su tokiu dideliu nuosirdumu. Su malonumu, tiesos dėlei, norėję prisiminti šiam laikraščiui praverstus vėjus tarp naujai atvykusiųjų miškuose dirbti lietuvių. Pavyzdžiui, tik viena šių kilniųjų naujai atvykusiųjų stovykla, gyvendama šiuo metu tolimuose Ontario provincijos miškų platuose, savanoriškai tarp savęs pravedė aukų vąj: „Nepriklausomos

Lietuvos“ parėmimo pradžia. Ir rezultatai? . . . Dvidešimt trijų lietuvių grupelė pasiuntė redakcijai net šešis šimtus dolerių! Ar nesujaudina iki širdies gelmių mūsų kiekvieno, kad šie vyrai, savo prakaitu uždirbtą pinigą skiria lietuviškosios idėjos palaikymui taip toli nuo tėvynės Lietuvos esančiame Kanados krašte? . . .

Ir iš viso, su dideliu malonumu tenka pabrėsti, kad naujai atvykusieji į Kanadą lietuviai daug gražių vilčių duoda lietuvių sužydėjimui šiame krašte. Šie nauji žmonės per septyniatą metų pergyveno visokių bandymų ir visokių vargų. Jų širdys dega Amžinosios Lietuvos meile. Žiauri jų patirtis jiems aiškiai parodė, kad kiekvienam lietuviui Lietuvoje geriausiai buvo nei po vokiečiais, nei po rusais, bet po lietuvių. Kad geram, darbščiam ir sąžiningam žmogui Lietuvoje, nežiūrint ar jis buvo artojas, ar darbininkas fabrike ar inteligentas, laimės neatnešė nei pagoniškasis haugenkreucas, nei iš rytų patekanti penkiakampė raudonoji žvaigždė. Taip, šie naujai atvykusieji gerai pažįsta, ką reiškia kiekvienam lietuviui okupacinė pamotė, ir ką — ji visa širdimi mylinti motina Lietuva! Šie, naujai atvykusieji, nesileis lengvai apmulkinami įvairių vilkų avies kailiuose, kurie taip daug gražių žodžių beria apie laisvę, apie demokratiją ir apie tėvynės meilę, žinoma, tik ne Lietuvos! Naujai atvykusieji yra perėję bandymų ugnį ir krikštyti kraujuje; jei ne savo, tai savo nukankinto tėvo, brolio ar giminės. Naujai atvykusiųjų ištikimybė savo Aėvynei yra tvirtesnė už pleiną, o jų kultūrinis darbas Kanados lietuvių tarpe, pažadada naują aušrą. „Nepriklausomosios Lietuvos“ dažnesnį pasirodymą į viešumą greitai laiku pajus Kanados lietuviai. Šio laikraščio teigiama įtaka bus neabejotina. Laikraščio svarba pajus nemažiau ir tie, kurie mus ir mūsų tėvynę geriau nori matyti pavergtais. . . „N. Lietuva“ be kom-

VAKARO MEDZIAI

— Vytautas Peseckas —

Kai sutemos dangaus kaskadomis ateina
Ir vėjas blaškosi tarp žilstančių šakų,
O tolių paukščiai miršta ir palieka dainą —
Yra gyvenimas taip nuostabus kažkur,

Mes šnabždam: mūsų šaknimis sruvena laisvė,
Kaip vėtro užsės, ir veržiasi pirmyn,
Norėdama savą kraują rankas aplaistyti,
Kad tik krūtinę skaudžią amžiams nuraminti!

O sutemos dangaus kaskadomis ateina — — —
Ir vėjas blaškosi tarp žilstančių šakų.
Ir saulė miršta. Mes niuniuojam dainą —
Yra gyvenimas taip nuostabus kažkur . . .

47.8.19 d.
Regan, Ontario.

MERGAITEMS ATVYKUS

*Motto: Linkiu Gerbiamajai Panelei
pamatyti daug pasaulio, linkiu daug
laimės ir vis dėl to daugiausiai
linkiu neužmiršti savo kenčiančios
Tautos ir laisvės ištroškusios mūsų
Tėvynės Lietuvos.*

Generolas Stasys Raštikis

Pirmosios DP atstovės mergaitės namų ruošos darbams tik ką atvyko Amerikos kontinentan. Ši didžiulė, per kelis kartus atvykusi transportą, susidedanti iš 400 geriausio tremtinių moteriško elito, sudaro išimtinai netekėjusias mergaites. Tas, arti puse tūkstantis, skaičius, įeigu jį pavadinime vienu trečdaliu, buvo renkamas, tiriamas kol kiti du trečdaliai tapo atmetos kaip netinkamos. Po ilgojo laukimo, nuodugnaus sveikatos

promisų gins šventąsias lietuvių teises, suklaidintien jį pasistengs parodyti jų klaidas, o beieskantiems tiesos, šis laikraštis liks kelrodžiu, vedančtin į taip kiekvienam padoriam lietuviui brangias mūsų tautos šventovės: i Aušros Vartus, į Gedimino Vilnių!

Kun. P. Ažubalis.

tyrimo, politinio patikrinimo, išneruotos, nepriimtos mergaitės grįžo i stovyklas ir ten vėl įsijunge i varganą tremties gyvenimą. Atmestosios buvo nepraleistos dėl mažiausio sveikatos defekto. Priežastys daugiausia buvo dėl širdies išsiplėtimo, nors ir mažiausio plaučių sukalkėjimo, akių defekto, išviršinių kūno sužalojimo ir kt. Taip pat nebuvo priimtos dėl analfabetizmo ir nesuvokimo namų ruošos darbuose.

Kanadon atvykusios moterys atstovaus Europos kontinento, skaudžiausius pergyvenimus pernešusių tautų benamių, karo audros iš savo gimto lizdo išbėkusių žmonių, kurie dėl pasikeitusių sąlygų savame krašte, nebegali grįžti mielon gimtinėn. Jų tarpe matome lietuvaite, latvaite, estaites, lenkaites, ukrainietes ir žydes. Iš atvykusiųjų gražaus skaičiaus yra mergaičių su aukštuoju mokslu, daugumoje turi gimnazijos išsilavinimą, bet yra ir vos mokančių pasirašyti bei paskaityti. Maža dalis anglų kalba naudojasi, kaip sava gimtąja, o didesnioji dalis (šioje butinybėje? visai nesiorientuoja.

Lietuviškoji stovyklų visuomenė, bei bendruomenių vadovaujantieji organai Vokietijoje, i ši tremties įvyki Kanadon išvykstančios tautietes — gyvai reagavo. Kur tik buvo išvykstančiųjų, stovyklos žmonės gyveno mergaičių išleistuvių nuotakomis. Komitetai, ta proga, surengė kuklius atsisveikinimo pobuvius. Tremties sąlygose leidžiamų vaišių apipavidalinime, jaudinančiais žodžiais buvo atsisveikinta su bendru kančių ir vargo tremties metų dalininkais. Mergaitės linkėta nepalūžti svetimoje šalyje, patriotine dvasia nenutolti nuo savos bendruomenės ir, nors mintimis, prisiminti nedateklių dienas ir liekančius tautiečius. Linkėta nenutolti nuo lietuviškojo kamieno, saugant tautiskumą nesiblaškyti, nesijungti i mišrias šeimas ir prisiminti kenčiančią Tėvynę. Pavergtos Tėvynės saulėtas Laisvės rytas tebuna tuo skatinančiu impulsu išlaikyti lietuvaite tradicijas ir tokia gražiai išsaugusia diena, be sąžinės griaužimo grįžti savon Tėviškėn. Ne nuostabu, kad paskutinį vakarą, būdamos savųjų tarpe po tokių linkėjimų ir panašių minčių, mergaitės jaudinosi ir šluostė neužiomis išsi-veržusią saidrią ašarą. Nuoširdūs žodžiai jautrūs prisiminimai, kartu išvargtos dienos svetimoje šalyje tarpai surišo ir tas ypatingai veikė šią atsisveikinimo valandą. Šiuo momentu išvykstančiųjų širdys buvo kupinos tyros meilės savie-siems ir jaudinačio džiaugsmo tikintis geresnės ateities sau, o vėliau savo artimiesiems ir kenčiančiai Tėvynei. Tokie ir panašūs atsisveikinimai mergaitės paliko gilų įspūdį, jos jautėsi esa neatskiriami narveliai gyvybe pulsuojančio kūno. Mašinai išriedant per stovyklos vartus, jos mojo drėgnomis nosinaitėmis gausiai susirinkusiems tautiečiams ir širdies gilumoje tvirtai ryžosi atlikti ne-normalaus laiko dedama lietuvaite pareigą.

Naujoje pastogėje — Naujo Pasaulio kontinente atvykėlės bus įvairiai sutinkamos. Jautresnieji, patyrę daugiau vargo, pažinę gyvenimą, nauja-

(Perkelta 6 pusl.)

MIRTIES SIAUBAS

Žiauriausia drama, kurią bolševikų NKVD suvaidino Lietuvoje 1941 m. birželio mėnesio 22 dieną sušaudydama politinius kalinius Pravieniškų priverčiamojo darbo stovykloje liūdią apie nepasikeitusį raudonąjį terorą, kuris ir dabar siaučia už geležinės uždangos tėvynėje, Lietuvoje istorijoje negirdėtu būdu ir mastu.

Leiskime kalbėti pačiam, kuris pergyveno tai ir išliko gyvas po kitais lavonais, kurie buvo jį užgriuvę. Dabar jisai dirba Kanados miškuose. Jo pavardė nebus minima. Bet esant rimtam reikalui — patvirtins asmeniškai ir įrodys dokumentais.

* * *

— Jau keletą metų gyvenau Kaune ir dirbau auto garaže, mechaniku — pradėjo pasakojimą mano draugas. Savo darbu turėjau išlaikyti motiną, brolių ir seserį, kurie negalėjo dirbti fizinio darbo. Gyvenome taupiai ir paprastai; vos sudurdavome galą su galu.

1940 metais, atėjus rusams, dirbau ten pat nors buvo daug pertvarkytas mano darbas ir atlyginimas, kas mano šeimą vertė dar skurdžiau gyventi. Dirbau, nors darbas krito iš rankų: nebuvo noro, ūpo dėl įvestos prievartos.

1941 m. vasario mėnesio 16-tą dieną atėjau į darbą pavėlavęs 15 minučių. Tuojau iškabino garažo sieninį laikraštį, kur buvo parašyta, kad aš „nesąžiningas ir kenkia liudžiai“.

Prisistatė liaudies miliciją, kuri labidurpių kasimo. Dirbdavome i parą pusę — juos sušaudė.

stropiai sekė žmones Vasario 16-tosios dieną ir mane areštavo.

Iki teismo sėdėjau beveik tris mėnesius Kaune IX forte. Vėliau buvo teismas ir pagal Baudžiamojo kodekso 55 paragrafą už „nesąžiningumą ir kenkimą liudžiai“ nubaudė vienus metus priverčiamojo darbo.

Balandžio mėnesio pabaigoje iš IX forto kartu su 200 kalinių išvežė i Pravieniškų priverčiamojo darbo stovyklą.

Kalinių skaičius su naujai atvykusiais siekė 450 žmonių. Jie visi buvo už „nesąžiningumą“, nevykdymą mažų įsakymų, ūkininkai už prievolių nevykdymą, pastočių netiekimą. Bausmės laikas nuo 6 mėnesių iki 2 metų.

Stovyklos pastatas — koridoriais sujungtas barakas, aptvertas spygliuotų vielų tvora. Saugodavo ginkluoti prižiūrėtojai — lietuviai bolševikai, — buvo nemažai vietinių rusų.

NKVD agentai inspektuodavo stovyklą kartą i savaitę. Jie buvo žiaurūs. Per tardymus mušdavo. Tardė kiekvieną, vienus mažiau, kitus daugiau. Būdavo tokių, kurie iš tardymo negrįždavo. Man teko tardyme būti du kartus. Pirmą kartą buvo paprastas apklausinėjimas, o antrą kartą už tai, kad nešdamas lentas metyčiomis jomis užkabinau stovinti prižiūrėtoją — tardė ir gavau karcerio savaitę laiko.

Karceris — rūsys žemėje. Sienos iš ledo, o ant grindų truputis šiaudų. Maistas parai: 1 litras vandens, 1 šaukštas druskos ir 50 gramų duonos.

Visi kaliniai turėjome dirbti prie

12 valandų. Darbas buvo sunkus. Prižiūrėtojai ragindavo dirbti. Jei kuris nedirbo kiek buvo reikalaujama — mušdavo.

Maisto davinsys parai: 1 litras daržinių sriubos be riebalų 1 šaukštas žirnių košės ir 200 gramų duonos.

Lėtai slinko liūdno dienos. Po darbo dar turėdavome eiti i susirinkimą, kur politrukas aiškina Stalino Konstituciją, apie gerą gyvenimą ir „didelę laisvę“ darbo žmonėms Tarybų Sąjungoje.

Galėdavome parašyti ir gauti laiškus. Bet juos stropiai tikrindavo NKVD.

Už darbą žadėjo apmokėti po 20 kapeikų i dieną. Dėja . . . apmokėjo kulkomis.

Atėjo 1941 m. birželio mėnuo. Iš prižiūrėtojų elgesio iš stovyklos tvarkos nes jau savaitę kaip nedirbome, iš netoli vykstančių rusų kariuomenės manevrų, jautėme, kad kažkas vyksta už stovyklos sienų.

Birželio 23 dieną buvome taip pat namuose. Vėloką rytmetį išgirdome patrankų šūvius, lėktnvų ūžimą ir pamatėme jų kautynes virš mūsų ore. Buvo aišku, kad karas jau prasidėjo. Tarėmės laužtis laukan. Bet visiems išėjus i kiemą — apstojo tvorą ginkluoti prižiūrėtojai. Aprimome.

Rytojaus — birželio 24 dieną — pietus pavalgė, kaip ir visada, sušėdė rūkėme, kiti gulėjo. Pasigirdo šūviai. Išbyrėjo keli mūsų barako lango stiklai. Pradėjome atsargiai stebėti, kas darosi. Prie mūsų stovyklos atvažio apie 30 rusų karių: viena tankete, viena šarvuota ir viena lengva mašina. Sustojo už tvoros. Sušaukė prižiūrėtojus ir varydami i miško

* (Tai buvo prižiūrėtojai apsisprendę nebėgti i Sovietų Rusiją. Kiti jau buvo pabėgę ir, matyt, bėgdami jie painformavo NKVD apie pasilikusius stovykloje kalinius ir neištikimus prižiūrėtojus — Red.)

* * *

Trys NKVD iėjo i mūsų skyrių ir atsistoje prie barako durų liepė visiems išeiti i kiemą, rankas iškėlus aukštyn. Du iš jų kratė kišenių, nuiminėjo žiedus. Iškratytiems liepė eiti i vieną kiemo kampą. Išėję pamatėme kitoje tvoros pusėje sustatytas prižiūrėtojų žmonas. Jų buvo apie dešimt. Pasigirdo šūviai ir moterys krito. Gal 20 miničių palaukus, priešais mus kitoje tvoros pusėje, pastatė tris sunkiuosius kulkosvaidžius. Buvo aišku, kad šaudys. Nugirdau vieną NKVD sakant: „Pradėsime darbą“, todėl galvojau, ką daryti? Nors esant tokiai situacijai, nieko nebuvo galima sugalvoti: galvoje pinėsi mintys. Ryžiausi vykdyti vieną sumanymą.

Taip mums bestovint, davė įsakymą: „Ugnis!“ Tuo momentu krito kniūbščias ant žemės. Pradėjo šaudyti. Bejausmėmis akimis stebėjau kulkosvaidžius, iš kurių vamzdžių serijomis žybčiojo ugnis. Žmonės krito negyvi. Vienas užgriuvo man ant kojų, o antras prieš mano galvą. Šis griūdamas apipylė mane krauju. Žmonės šaukė, dejavo, vartėsi mirties agonijoje. Taip ištisai šaudė gal dešimt minučių.

Nustojo šaudyti. Trumpai palaukus, vienas NKVD liepė gyviems atsikelti i eiti „Paleidžiame“ — sakė. Ir kai tik keli atsistojo, paleido šūvius. Tie irgi krito.

Sustojo šaudyti. Palaukė ir vėl liepė gyviems keltis, bet kai atsistojo

— vėl paleido šūvius.

Aš gulėjau nei gyvas nei miręs. Jaučiau „ką girdžiu“ matau; skausmų nejaučiau. Savijautos tikrai negaliu žodžiais papasakoti.

Po pertraukos ejo visi trys NKVD tikrinti, ar nėra gyvų? Lipo per lavonus, ir tuos, kurie dar rodė gyvybės žymes — mušė šautuvų buožėmis per galvas ir šaudė pavieniui. Jaučiau, kad mane pakėlė už apykaklės ir vėl paleido. Paskui vienas NKVD užlipo ant mano nugaros ir ėmė šaudyti kitus.

Pašaudė ir nuėjo. Paskui paėmęs dvi rankines granatas — metė i sušaudytųjų kruvą. Lavonai istiško ir krito kažkas ant manęs. Tai buvo vieno žmogaus nutraukta koja su batu.

Buvo gera popietė, kada viskas nurimo, kariai ir NKVD nuvažiojo. Paliko tik vieną sargybinių, kuriam įsakė šauti, jei kuris dar sujudės.

Gulėjau, kaip negyvas. Kada su-temo, pradėjau raivyti, tikrinti ar nesužeistas. Man sujudėjus — sujudėjo ir kitas šalia gulįs ir tyliai paklauso: „Ir tu sveikas?“ Atsakiau: „Taip“.

Galvojom, ką daryti. Bėgti? Bet kur ir kaip? Naktis buvo tamsi. Gal jau vidurnaktis buvo, kada kažkas užklausė sargybinių: „Sušaudykite ar paleiskit?“ Sargybinis atsakė, kad pranešė savo viršininkams, ir paėjo šiek tiek toliau. Naktį nediršo šaudyti.

Tuo momentu aš ir keli kiti pakilome ir kiek jėgos leidžia bėgome link tvoros i priešiną pusę. Pradaskėme ją ir išlindome laukan. Mums pabėgus, pasigirdo šaudymas stovykloje. Siek tiek pabėgęje sugulėme netoli stovyklos esančiame durpyne.

(Perkelta 7 pusl.)

ZINIOS IS PASAULIO

PALESTINOJE NERAMUMAI DAR 2-3 METUS

Po Palestinos padalinimo 1946 m. lapričio mėn. 29 d. Jungtinių Tautų Taryboje, Palestinoje įsiliėpsnojo naminis karas tarp žydų ir arabų. Žuvusiųjų skaičius iš abiejų pusių jau siekia virš 600. Anglija buvo numatanti evakuoti Palestiną apie gegužės mėn. vidurį, bet dabar skelbia evakuosianti pradžioje balandžio mėn. Arabų valstybės Kairo konferencijoje nutarė kariuoti iki Palestina bus vėl arabišku kraštu, o žydai skelbia kad jie bus pajėgus išlaikyti savo valstybę. Pranašaujama, kad neramumai Palestinoje tęsis 2-3 metus.

MARSHALIO PLANAS

Prezidentas Trumanas paprašė kongresą 17 milijonų dolerių Marshalio planui vykdyti. Planas skiriamas šešiolikos nekomunistinių Europos valstybių atstatymui. Kaip žinome, sovietų kontroliuojamos valstybės prie plano prisidėti nebuvo leistos, kai kurios nors ir norėjo.

Trumanas pareiškė, kad planas siekia sulaukyti "totalitarinę agresiją", bet žodžio Rusija nepaminėjo.

Planui vykdyti būtų sukurta nauja įstaiga — Ekonominio Bendradarbiavimo Administracija (The Economic Cooperation Administration). Jos direktorius užsienio politikos klausimais priklausytų U.S.A. užsienio reikalų ministeriui. Jam numatyta 20 000 \$ metinės algos.

Trumano žodžiais, ta didelė suma Europai atstatyti, o tuo pačiu ir tūkstanti milijonai tesudaro tik 5% Amerikos buvusiojo karo išlaidų arba 3% keturių metų tautinių pajamų.

MOLOTAS VEL NORI DERETIS

Paskutinę 1947 m. dieną Molotovas pareiškė, kad Sovietų Rusija norėtų naujos keturių Didžiųjų Konferencijos Vokietijos ir Japonijos klausimus išspręsti. Londone ir Vašingtone tas jo pareiškimas sutiktas visai šaltai. Matyt, jiems jau nusibodo savaitėmis aušinti burna be jokių vaisių. Kaip žinome, Vokietijos klausimą ir Prancūzija pradėjo spręsti savaip, nebesiskaitydami su rusais.

SOVIETU MASES AUKSTINA AMERIKA

Amerikos spaudos atstovas, buvęs Maskvoje nuo 1942 iki 1947 m. laikė paskaitą Amerikos Politinių Mokslų Draugijoje. Jis nurodė, kad nežiurint sovietų propagandos vaizduojančios Ameriką "žmonių priešų Nr. 1". Rusijos masės vistik su pagarbą žiūri į Ameriką. Užtat sovietų propaganda pasauliniam karui Nr. 3 iššaukia žmonėse tik susijaudinimą ir duoda visai neigiamus vaisius.

KAI KRASTAS PRITRUKS MAISTO KURO...

Austrijos Komunistų partijos centrinis Komitetas gavęs nurodymų, kad didelio masto komunistų akcija Austrijoje galinti būti pradėta 1948 m. pradžioje, jeigu maisto ir kuro tiekimas dar sumažės. Komunistų atstovas Austrijos parlamente JOHANN KOPLINIG savo paskaitoje pareiškė, kad komunistai bandys paimti valdžią Austrijoje tik tada, kai bus bent 60% tikri, kad pasiseks.

Jis pareiškė, kad komunistų inspiuoti neramumai Prancūzijoje ir Italijoje neabejotinai sutrukdysią dolerių pervedimą tiems kraštams pagal Mar-

shalio planą. Reikia pažymėti, kad komunistai Austrijoje per rinkimus gavo tik 5% balsų ir pravedė tik 4 atstovus.

HENRY A. WALLACE KANDIDATUOS I AME- RIKOS PREZIDENTUS

Prosovietinis Amerikos politikas Wallace įkuria trečią partiją ir žada kandidatuoti 1948 m. rinkimuose į Amerikos prezidentus.

Kadangi jis priklausė demokratų partijai, tai daug kas laiko tatau tos partijos skaldymui. Maskva, žinoma, šį Wallace įsistojimą, nors ir be šansu laimėti, plačiai panaudos savo propagandai.

BURMA GAVO NEPRIKLAUSOMYBĘ

Nuo š. m. sausio mėn. 4d. Burma tampa nepriklausoma valstybė, bet lieka Britų "Commonwealth" nariu, panašiai, kaip Indija. Britų kariuomenė iš Burmos atsaukiama, bet lieka karinės misijos, kurios padės organizuoti burmiečių pajėgas.

Burma turi 17 mil. gyventojų.

PRASIDES ATOMINIŲ GINKLŲ BANDYMAI

Amerika paskelbė, kad po š. m. sausio mėn. 31 d. prasidės Ramiajam vandenynė slapti atominių ginklų bandymai. Bandymams paskirtas 30 000 kvadratinų mylių plotas prie ENI-WETOK ATOLL. Laivams uždrausta įplaukti į tą vietą per visus 1948 m. pradedant vasario mėnesiu.

PANAMOS DRASTISKAS ZYGIS

Panamos parlamentas nepatvirtino sudarytos ir jau pasirašytos sutarties su Amerika dėl 14 karinių bazių Panamos kanalui ginti nuomos pratesimo. Amerika tuoj pat pradėjo atitraukti savo kariuomenę į dešimties mylių pločio kanalo zoną, kuri jai priklauso. Tokioje siauroje zonoje nėra vietos įrengti sutvirtinimus, kurie padėtų ginti šį pasaulinės reikšmės kanalą. Panamos kanalas buvo užbaigtas šio šimtmečio pradžioje. Tuo pat metu Amerika pripažino Panamos nepriklausomybę. Panamos valstybėlė turi tik 650 000 gyventojų ir apima 33 000 kv. mylių plotą.

REKORDINE AMERIKOS GAMYBA 1948 METAIS

Amerikos ekonomistai pranašauja, kad 1948 m. pasieks rekordinę gamybos kuri busianti verta 235 milijonus dolerių. Dirbančiųjų skaičius 1947 m. pabaigoje buvęs 60 milijonų, bet 1948 m. dar gali būti padidintas.

"SOVIETINIAI" PABEGE- LIAI SUDARO 90%

Pasaulyje šiuo metu yra 630 000 pabėgėlių, iš kurių 90% yra kilę iš Sovietų Rusijos arba jos užimtų kraštų. Jų skaičius dar gerokai padidėtų, jeigu I R O (Tarptautinė pabėgėlių organizacija) registruotų vis naujai iš Sovietų Rusijos plustančias mases. IRO vyriausiasis direktorius Zeneyose, amerikonas William Hallam Tuck, užklaustas dėl kurių priežasčių tie žmonės iš Rytų Europos bėga, atsakė: "Jeigu žmonės nakties metų bandomis perbėga sieną, tai mes turime tikėti, kad rytojaus rytą jiems kas nors būtų

paleidęs botagą ant jų galvos".

Didžiausią savo lėšų dalį 80 milijonų dolerių IRO skiria DP išlaikymui ir tik 14 milijonų dolerių jų įkurdinimui. Vienam asmeniui išlaikyti tenka tik 123 dol. metams arba 35 centai dienai.

SUJUNGIAMA VAKARŲ VOKIETIJA

Sausio mėn. 7 d. Britų ir Amerikų zonų viršininkai Frankfurte sutarė dėl visiško ekonominio ir politinio vakarų Vokietijos sujungimo, iskaitant ir vakarines Berlyno zonas.

SKYLA PRANCUZIJOS PROFESINES SAJUNGOS

Ryšum su nenusisėkusių iš Maskvos diriguotu generaliniu streiku, pusantro mil. Prancūzijos darbininkų išsikyrė iš senųjų profesinių sąjungų (CGT), kuriose vyrauja komunistai, ir įkūrė naują darbininkų sąjungą. Jie

sudaro ¼ buvusio bendro profsąjungų skaičiaus. Steigiamajam suvažiavime buvo pareikšta, kad senosios CGT profesinės sąjungos tapo Rusiškos Politikos vykdytoju Prancūzijoje ir todėl nebeatstovauja tikrųjų Prancūzijos darbininkų interesų.

AMERIKA SIUNCIA KARIUOMENĘ I EUROPA

Oficialiai pranešta, kad Amerika pauntė į Viduržemio jūrą 1000 jų rininkų ten esančioms iguloms sustiprinti. Eina gandai, kad pasiūsta žymiai daugiau kariuomenės ir kad ji išsikelsianti Graikijos uoste Solonikuose.

KANADA

OTTAWA SUSIRUPINO SVIESTO KAINOMIS

Sviesto kainų kontrolės gražinimo klausimas svarstomas Kanados valdžioje. Vietomis sviesto kainos jau siekia 75 centų svarui, nors pienas nėra

pabrangintas. Pelnas eina tarpininkams. Be to ryšium su sviesto pabrangimu numatoma ivežti 10 milijonų svarų sviesto iš Naujosios Zelandijos, kuris būtų parduodamas maždaug po 54 c. svaras.

TORONTAS KRATOSI KOMUNISTU

Toronto miesto tarybon 1948 metams beišrinktas tik vienas komunistas. Taryba sudaro 18 narių.

RAUDONIEJI TERORI- ZUOJA ATVYKUSIUS TREMTINIUS

Kanados ukrainiečių vyskupas Ladyka Winipege 1947. 12. 23. pareiškė, kad raudonieji planingai terorizuoja atvykusius iš Europos tremtinius nuo pat pirmos dienos landydami po traukinius, darbovietes ir net namus.

Jie įtikinėja, kad tremtiniai vežami į vergų darbo stovyklas, apverčia juos savo laikraščiais, visokiais menkaverčiais leidiniais, ir siūlo pagelbėti grįžti namo. Ukrainiečiai pradėjo kompaniją prieš šitas raudonųjų pastangas visos Kanados mastu.

AR ISKILS LIETUVOS KLAUSIMAS JUNGTINĖSE TAUTOSE?

Lietuvos Ministeris Washington'e iteikė J. T. sekretoriui memorandumą, kuriame reikalaujama grąžinti Lietuvai Nepriklausomybę ir atitraukti iš Lietuvos Sovietų Sąjungos kariuomenę. Ta proga žymus amerikietis žurnalistas John Fisher patalpino "New Hampshire Telegraph" dienraštyje, šio turinio straipsnį:

„Sovietų teroras Lietuvoje apskustas Jungtinėm Tautom. Lietuvos klausimas greitai laiku gali tapti naujausia politine ir atomine bomba, galinčia sprogti Rusijoje. Dabar Amerikos delegatai Lake Success svarsto ir sumini ypatingus priespaudos veiksmus, kuriuos vykdė Maskvos pakalikai Balkanuose. Bet šie žiarūs jugoslavų ir bulgarų agresyviniai veiksmai nukreipti prieš Nepriklausomą Graikiją ir kišimasis į jos vidaus reikalus nublunka prieš Rusijos veiksmus Baltijos kraštuose.

Lietuvos Ministeris Washington'e Povilas Žadeikis iteikė JT. sekretoriui 29 puslapių dokumentą, kuriuo jis reikalauja iš Sovietų Sąjungos atitraukti iš Lietuvos Sovietų Sąjungos kariuomenę ir atstatyti to krašto Nepriklausomybę. Šie ir anksčiau patiekti Generaliniam Sekretoriui Trygve Lie reikalavimai yra sutvarkyti ir paruošti studijoms ir panaudojimui.

Jungtinių Amerikos Valstybių pareigūnai laukia tinkamo strateginio momento, kada jie galės įnešti šiuos kaltinimus ir reikalavimus į JT posėdžių darbotvarkę. Jei tatau bus padaryta iškils rusų žiauri priespauda, sukrečianti civilizuotą pasaulį. Tas sukelis griežtą rusų reakciją. Nepriklausoma Lietuva ginklo pagalba 1940 metais rugpjūčio 3 d. buvo inkorporuota į Sovietų Sąjungą. Dar ir dabar lietuviškosios kilmės amerikiečiai rūpinasi grąžinti teisėtumą savo tėvų žemei.

Lietuva iki šiol kariauja. Organizuoti „Miškų brolių“ būriai dar ir dabar kovoja su rusų igulomis ir vietiniais komunistais. Toks karas yra galimas, nes šaly yra daug miškų, kuriuose slapstosi partizanai ir iš kur vykdo puolimus.

Anksčiau prieš šiuos patriotus kovojo rusų kariai ir NKVD vienetai. Dabar rusai šaukia jaunus lietuvių kariuomenės ir taip vadinamas istrebitelių (naikintojų) kuopas ir siunčia juos prieš savo Klaipėdos ir Vilniaus brolius. Jei sužeistas partizanas patalpinamas į vietos ligoninę, tai už tai visas ligoninės personalas ištremiamas į Vorkutos kasyklas arba dar į to-

limesnes koncentracijos stovyklas.

Vyrai į koncentracijos stovyklas buvo vežami prekinuose vagonuose, į kuriuos buvo sugrūsta po 60 žmonių. Pakeliui į koncentracijos stovyklas pabėgo iš transporto du tremtiniai. Kadangi sargybiniai — rusai yra atsakingi už jiems perduotus kalinius, tai jie šią problemą išsprendė labai paprastai. Geležinkelio stotyje jie nutvėrė du geležinkeliečius ir juos uždarė drauge su transportuojamais kaliniais.

Koncentracijos stovyklose kaliniai maitinami duona ir sušalusiu bulvių sriuba. Kaliniai yra skiriami saugoti stovyklos komendanto kiaulydę ne dėl to, kad kiaulių nepavogtų, nes už tai kaliniui tektų atsakyti savo gyvybe, bet tam, kad kalinys nepavogtų kiaulei skirto ędalo.

Lietuvos Ministeris įsitikinęs, kad jam pasiseks įtikinti JT pagrindinai peržiūrėti prieš Sovietų Sąjungą patiektą skundą. Sovietų Sąjunga sulaužė 1920 metų sutartį, kuria ji buvo pripažinusi Lietuvos Nepriklausomybę ir buvo atsisakiusi nuo suvereninių Rusijos teisių į Lietuvos tautą ir jos teritoriją.

Amerikiečiai, Lietuvos bičiuliai pagaidauja, kad JT paskirtų komisiją, kuri nustatytų tą faktą, kad šis nedidelis kraštas, prieš jo gyventojų norą, yra laikomas nelaisvėje. Maskva tvirtina, kad Lietuva yra TSRS narys, bet atsisako įgyvendinti nuostatą, numatytą Sovietų S-gos konstitucijoje, pagal kurį atskiros respublikos gali iš Sov. S-gos išstoti.

Kominterno blokas pajudins dangų ir žemę, kad sutrukdėtų įnešti šią eksplozyvinę problemą į JT pilnates posėdžius. Griežta cenzūra nepraleidžia jokių žinių apie vykstančias krašte kautynes, bet net ir Maskva yra bejėgė hermetiškai uždaryti Lietuvos arba kaimyninių Rytprūsių sienas. Nepajėgia ji apsaugoti kiekvieną pilką pajūrio pėdą, nes yra drąsulių, kurie ar tai jūros keliais ar sausuma iš protestą krašto pabėga. Žinios vienu ar kitu būdu iššmugeliuojamos iš krašto. Net paprasti laišukai, jei juos skaityti tarp eilučių, daug ką pasako.

Ir patys rusai išduoda savo paslaptis. Vietos komunistų laikraštis „Tiesa“ paskelbė ilgą sąrašą lietuvių, atsisakančių bendradarbiauti su komunistais, ir už tai jie baudžiami ištėrimu arba mirtimi. Jureivių, paklikti svetimuose uostuose laikraščiai praneša apie buv. prezidento Stulginskio ir kitų įžymių vyrų mirtį Sibire.

(Kodėl tenai?) Raudonoji spauda mini tūkstančius vadinamų „lietuvių“ gaudančių pasižymėjimo ženklus už pasitarnavimą komunizmui. Tos pavardės: Salov, Sarokin, Azar ir kiti. Bet tai ne lietuviškos, o rusiškos pavardės. Atseit patys rusai patvirtina, kad Lietuvą valdo atėjūnai.

Kai nukauamas partizanas, nuplėšia nuo žuvusio visus drabužius, gi lavoną palieka ant šaligatvio, o praeinantieji komunistai jį išniekina ir galų gale karo belaisviai palaidoja žuvusįjį nežymioje vietoje, nepalikdami nei kapo žymės. Jei patrijotai nudažė komunistą, tai jo kūnas laidojamas raudoname karste, gi vietoje laidotuvių apeigų, kurios praktikuojamos krikščioniškame pasaulyje, suruošiama komunistinė propagandinė demonstracija.

Krašte dirvonuoja dideli žemės plotai, nes jų savininkai arba mirę arba ištremti. Mokesčiai mokami natūra. Kai ūkininkas laiku pristato pyliavas, jam įsakoma naujai atvežti būsimų mokesčių sąskaiton arba savanoriškai aukoti. „Pergalės, Tėvynės Fondan“ arba kitokiam vyriausybės sugalvotam ūkininko mulkinimo šūkiui.

Vieno politinio pabėgėlio byla gali geriau ir tiksliau nušviesti baltų vergijos padėtį, nei bet kurie samprotavimai. Kai jis ir jo draugai buvo apsupti, rusai kariai pagrobė visus jų daiktus, nepalikant nei batų. Tuomet vienas rusų kareivis provokacijos tikslui numetė ant grindų revolverį. Aišku nei vienas iš apsuptų negalėjo prisipažinti, kad ginklas kuriam nors iš jų priklausė, nes toksai prisipažinimas būtų mirtimi. Kada visi paneigė, ginklo nuosavybei teises, buvo pašaukti specialios grupės kariai, kurie suimtuosius išplakė”.

* * *

Džiugu, kad pasaulis nors ir vėlai pradeda įdomautis bolševikiniu teroru, kuris siaučia mūsų krašte. Neabejojame, kad greitai laiku sulauksime to momento, kada bus iškeltos pilnon švieson visos niekšybės ir teroras vykstantis mūsų krašte. Fisherio straipsnyje sužymėti fragmentai, gal mums ir atrodo keistoki ir neįprasti, bet jie sudaro amerikiečio galvosenos pilną ir konkretų be padailinimų šurpų vaizdą.

Mes kantriai laukiame to politinio strateginio momento, kada ši šaukianti dangaus keršto problema bus iškelta į viešumą.

Tikimės, kad ilgai laukti nereikės!
(M) Javonis

PRIE GEDOS STULPO

"Liaudies Balso" Nr. 846. Pastabose, vėl dar trokšta mūsų kraujo. Čia Yla bąžijasi, girdi: — "L.B." raštų nefabrikuoja. Jam nėra reikalo. Teisingai lietuvių patarlė sako: "Vagie kepurė dega." Čia pat skaitytojai galės patirti "L.B." teisingumą.

— Praėjusią vasarą "L.B." Nr. 824 buvo išspausdintas įdomus laiškas; būk tai prisiųstas iš Vokietijos Kosto Kilikevičiaus, "L.B." administratoriaus brolio, gyvenančio Oldenburgo lietuvių stovykloje. Kas tą laišką skaitė, tuoj visi suprato kad jis buvo iškeptas "L.B." palėpėje, nebent komunistų davatkos juo patikėjo. Kada minėtas laikraštis pasiekė Vokietiją, žinoma, jis pateko ir Kosto broliui, Kazii Kilikevičiui į rankas, kuris pamatęs begalo nustebė, nes nebegalėjo pažinti Tada Kazimieras Kilikevičius rašė savo broliui Kostui kita laišką, kad jis per "L.B." minėtą laišką atšauktų. Žinoma, Kostas to daryti nesutiko, nes jo visą propagandą būtų nunešęs margis ant uodegos. Tuomet Kazimieras Kilikevičius parašė pasiaiškinimo laišką per "Naujienas", kuris buvo tilpęs lapk. 26d. Nr. 279. Čia, aiškumo dielai, skaitytojams bus atspausdinti abu laiškai.

— Kosto Kilikevičiaus suklustuotas laiškas kuris buvo tilpęs "L.B."

* * *

Mielas Broli ir Brolienė:

Aš pats esu kaltas, kad anksčiau rašiau jums tokius laiškus. Tai buvau sukurstytas lietuviškų fašistų, kurie ir dabar dar nori kraują siurbti. Jie man sakė tik rašyk viską, tai aš ir rašiau, o už tai dabar turiu nuo savo brolių nukentėti, kad nei laiško nėra.

Už tai, mielas broli, dovanok man. Pamiršk, lai būna tarp mūsų broliška meilė ir vienas kito neužgaikime...

Lietuvoj anksčiau, 1935—36 metais, ir aš pats turėjau kalėjime būti, ir daužomas lietuviškų fašistų. Mano keturius draugus sušaudė. Mes buvome priversti streikuoti, kad jau negalima buvo jokiū būdu išgyventi, mokesčius išmokėti. Mes valdžios paprašėm, kad ant vieno centnerio uždėtų du litus viršaus, ir nevežėm produktų į miestą. Tai kaip gaujos atvažiavo lietuviškų fašistų, gerai ginkluotų ir pradėjo rinkti visus į kalėjimą. Tai ir man reikėjo nuo jų nukentėti.

Aš jiems šiandien pradėjau čia lageryje jų darbus pasakoti. Už tai jie kaip kokie šunes įdūko ant manęs. Jie neduoda nei cigarečių, kaip kad kitiems duoda. Aš pasidariau jų baisus priešas.

Negerai dariau, kad iš pradžių jų klausiau. Lietuvoj aš visą laiką su jais nesutikdavau. Už tai, kad aš jiems papasakodavau jų darbus, ką jie dirbdavo.

Toliau, šiandien jie sako, kad važiuoti, tai visiems į vieną daiktą. Ir

pas mus tokių ponų lageryje kaip velnių pilna, o prastų žmonių, tai nieko.

* * *

Čia ištisai talpinamas Kazm. Kilikevičiaus laiškas, kuris buvo tilpęs kaip atsakymas į savo brolio suklustuotą laišką "Naujienose"

Kanados lietuvių laikraštyje "Liaudies Balsas" š. m. nr. 824 tilpo tariamai laiškas iš Vokietijos, kuriame tendencingai aprašomas mano gyvenimas ir iškreipiami faktai.

Nepriklausomos Lietuvos laikais turėjau Lietuvoje pavyzdinę ūkį ir gyvenau kaip gyveno visi padorūs lietuviai-ūkininkai. 1935-1936 metais esu dalyvavęs suvalkiečių streike, bet tikslai ne taip, kaip buvo nušviesta mano "laiške" "L. B." Mano brolis Kostas Kilikevičius iš manęs gaudavo laiškų, kuriuose jam nusiskųdavau sunkia ekonomine būkle, bet niekuomet jam nekalbėjau apie fašistus. Lygiai ir dabar būdamas tremty drauge su žmona ir sena motina rašiau jam laiškus apie sunkią mūsų šeimos materialinę būklę ir prašiau jo realios paramos, bet nei vienu žodžiu jam nekalbėjau apie "mano laišką" išvardintas represijas. Todėl tvirtinu, kad niekas manęs nevertė, nepersekiojo ir neįsakinėjo rašyti laiškų. Jokio dovanojimo iš brolio Kosto už ankstyvesnių laiškų rašymą neprašiau, išskyrus affidavitus man, žmonai ir motinai, o taip pat materialinės paramos siuntinius. Jokiam kalėjime 1936 metais Lietuvoje nesėdėjau, išskyrus dalyvavimą ūkininkų — suvalkiečių streike Lietuvoje. Gyvendamas tremtinių stovykloje Vokietijoje niekam nieko nepasakojau apie kokius tai ir fašistus ar jų darbus, nes tai ir nebuvo tikslo. Niekas ant manęs nebuvo įdūkęs ar įtūžęs, nes stovyklose viešpatuoja tokia dvasia, jog gali kalbėti ar daryti ką nori, ir už tai tavęs niekas nebaužia. Nei karto neturėjau nei moralinio nei kitokio spaudimo. Cigaretės, šokoladą, rūbus, avalynę ir kitas gerybes, kurios buvo skiriamos visiems, gaudavau ir aš lygia dalimi. Vienu žodžiu, blogybės apie kurias yra rašoma "mano laiške", yra mano brolio Kosto Kilikevičiaus išlaužtos iš piršto arba sufabrikuotos iš keletos mano laiškų rašytų 1935-1936 metais.

Toliau. Brolis kiekviename savo laiške, gyvenant mums Vokietijoje rašė, kad "grįztume namo, nes ten dabar laisvas ir laimingas gyvenimas, ten darbas ir graži ateitis." Kadangi drauge su manim yra ir mūsų sena motina, tai aš kaip ir pridera sūnui, rūpinasi, kad ji ne į namus grįžtų, kur visvien jokio gyvenimo nėra, bet galėtų įvažiuoti pas sūnų—mano brolių į Kanadą.

Jei mano motina, o taip pat ir brolio Kosto Kilikevičiaus motina, pasirinko

varginę ir pilną nežinios tremtinės kelią, negrįžo į tą "laimingą ir gražų" gyvenimą, kurį 1940-41 metais asmeniškai pažino, tai jokie sūnaus—šiuo atveju mano brolio—laiškai jos nesugundys.

Jei mano brolis iš mano laiškų falsifikavimo norėjo padaryti propagandinę triuką, tai visai suprantama, nes jis yra komunistas ir dirba mūsų krašto nepriklausomybės sunaikinime.

Jei jis galvojo, kad šiuo laišku man padės, labai apsiriko, nes šie smulkūs šmeižtai mano bendruomenės, kurioje aš trečius metus gyvenu, nieko daugiau nepadarė, tik gal mane pastatė į keblsnę padėtį.

Kas mane pažinojo, tas niekuomet negalės tvirtinti, kad "Laiškas iš Vokietijos" tilpęs "Liaudies Balse", buvo tikrai mano parašytas. Tačiau kad jis buvo sufalsifikuotas, aš galiu viešai ir atvirai šiuo kartu pasakyti.

Aš kreipiuosi į brolių Kostą Kilikevičių. Ar jis matė bolševikmetį Lietuvoje. Ar jis matė 1941 metų birželio 13 ir 14 dienomis trėmimus. Ar jis matė Rainių, Provieniškių, Panevėžio ir kitas gražius ir kultūringas Lietuvos žemės ūkis per palyginti trumpą laiką buvo nualintas? Ar jis girdėjo ką nors apie dvasinį ir fizinį terorą?

Jei jis to viso nematė, tai kaip jis gali dar vadintis mano broliu. O jei matė,—tai kaip aš galiu jį šiandien pavadinti? Nebent išdaviu! O ką galvoja mudviejų vargšė motina, žino tikslai jos širdis.

Mielas Brolau! Argi aš tau galėčiau rašyti tokiais žodžiais apie žmones, su kuriais gyvenu jau trečius metus? Aš neapeliuoju į tavo sąžinę (jostu jau tur būt, nebetekai), bet noriu tau tik priminti, kad tu esi lietuvis, turi dar gyvą motiną, brolių, svainę. Tu, jei dar nepraradai lietuviškos širdies, suprask, ką aš kalbu ir atjausk kaip sunku man yra visa tai rašyti. Tačiau aš negaliu leisti melui pasilikti toliau, jei nuo jo nukenčia gerų ir dorų mano tautiečių garbė ir lietuviškas, tikras lietuviškas vardas.

Dar kartą pabrėžiu, kad tariamai mano "Laiškas iš Vokietijos" tilpęs Kanados lietuvių savaitraštyje "Liaudies Balsas" nr. 824 yra visiškai ne mano ir ten išdėstytos mintys nieko bendra su tikrąja neturi.

—Kazys Kilikevičius.

Ši šlykšti provokacija kurią atliko Kostas Kil. prieš savo tikrą brolių parodo kiek komunistai yra įtūžę, koks jų žmoniškumas, kokią jų sąžinę ir kiek jais galima pasitikėti. Toliau savo "Liudnam Balse" Kostas tremtinius skiria į dvi rūšis, sako: "Viena rūšis tremtinių" kurie vokiečiams padėjo žudyti Lietuvos liaudį, ir bijodami liaudies teismo, pabėgo Vokietijon; o antra rūšis, tai vokiečių aukos, kuriuos vokiečiai išvežė prievartos darbams." Idomu būtų žinoti jprie kurių Kostas priskiria savo 70 metų senutę motiną, kuri taipgi randasi Oldenburgo liet. stovykloje. Ar ji pabėgo bijodama liaudies teismo, ar ją išvežė prievartos darbams?

Tikra gyvenimo ironija... Sūnus ant tiek sužvėrėjęs, tiek politinė aistro apakęs, kad nebenturi net mažiausio pasigailėjimo savo senutei motinai, kuri tiek vargo, kentėjo, kol sūnų užaugino, išmoksino. Dabar, senatvėje, iš sūnaus netik kad nesulaukia pagalbos, bet dargi kenčia paniekinimą į pasityčiojimą. Šitas aiškia parodo komunizmo "progresą"; jie griebiasi šlykščiausių priemonių kad ir prieš savo artimiausius gimines, kad tik pasiekus savo tikslą.

—O—

Šis įvykis buvo seniau ir nebūtu reikalo jo kartoti, bet Kostui už at-

liktą šlykštų darbą, matyt, sąžinė neduoda ramybės, todėl "L.B." Nr. 844 jis vėl klieša.

Būk jo brolis esąs nemokytas ir tokio laiško, kuris buvo tilpęs "Naujienose," jis parašyti negalėjo. Dar toliau sako, kad jį fašistai priverė rašyti. Jeigu Kostas žino kad jo brolis negalėjo parašyti laiško "Naujienoms", tai reiškia jis negalėjo parašyti ir "L.B.". Bet "N." yra prisiųstas laiškas su jo paties parašu. Fašistų prievarta yra kilikevičiams vaizduotės padaras. Stovyklose nėra jokio persekiojimo. Net rusų pasamditi agentai valkiojasi po stovyklas ir viešai agituoja tremtinius grįžti Lietuvon, ir jų niekas nepersekioja. Paskutiniu laiku IRO vadovybė grįžtantiems siūlė net 90 dienų maisto davinį, kad tik daugiau prikalbintų grįžti, bet žmonės, kurie kartą ragavo komunizmo rojus — geriau sutiks svetur mirti, negu geruoju grįžti į komunistų valdomus kraštus.

Abu Tie laišškai aiškiai rodo kad komunistų spauda yra tikra melo ir propagandos mašina, o jos leidėjai patentuoti melagiai ir propagandistai!

—Algis.

PASITENKINIMAS ATEIVIAIS

Kanados laikraščiai vis daugiau skiria vietos dėl Displaced Persons. Spaudos puslapius margina iš Europos atvykusių DP pasakojimai apie sunkųjį stovyklų gyvenimą Vokietijoje, apie geležinės uždangos autorius ir kas už jos vyksta.

Du kart per dieną išeinąs Windzoro (150,000 gyv.) oficiozas „The Windsor Daily Star“ MF. XII. 27 iš Toronto

praneša apie ten reikiama pasitenkinimą atvykstančia darbo jėga DP pavidale. Šalia pasitenkinimo nurodoma, kad emigracijos planas numatomas praplėsti. Šiuo metu Kanadon jau yra atvykę 5000 DP, bet dabar yra svarstoma sekančiais mėnesiais įsileisti dar 15000 tremtinių;

Valdžios darbo departamento prižiūrėtojas Walter Dawson praneša, kad iš atvykusiųjų vienas % turėjo sunkias sąlygas. Karališkoji Kanados policija patvirtina, kad visi atvykusiųjų supranta esamą padėtį ir moka prie jos prisitaikinti. Atvykę, jie nesudarė jokio rūpeščio saugumo organams. Policija yra linkusi manyti, jei kanadiečiai būtų tokie kaip ateiviai, tai DP čia nebūtų kas veikti.

Apskritai displaced persons dar Europoje būdami priėmė pasiūlymą kaip griečiau išvykti į darbus. Jų dalis priklauso aukštesniosioms profesijoms, k. a. daktarai, advokatai, inžinieriai ir kt. kvalifikuotų profesijų asmenys.

Iš 90 žmonių pasiųstu į Ontario Hidroelektrikos Komisiją, du buvo daktarai, šeši inžinieriai ir kiti, kitokių kvalifikacijų ateiviai. "Jie turi tikslą baigti darbą pagal pasirašytas metines sutartis, nes po to tikriausiai turės galimybes pereiti į tiesioginę savo specialybę", baigiamas straipsnis Mr. Dawson žodžiais.

Sig. Meškuitis.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "N. LIETUVĄ"

GRO CER

5750 - 11th AVENUE

ROSEMOUNT

FRontenac 0578

J. Jonikas

CRANK GRINDING CYLINDER BORING

J. Ambrasas — L. Rugienius

MONTREAL MOTOR REBUILDERS

AUTO PARTS AUTOMOTIVE MACHINISTS
MOTORS REBUILT & EXCHANGED

585, Prefontaine St.
corner St. Catherine

FRontenac 0879

J. SILICKAS

GRO CER — BUTCHER
BEER & PORTER

5275 Ch. St. Paul.

FI. 0006

Grocer & Butcher

2101 JOLICOEUR ST.

VILLE-EMARD

FIzroy 0861

J. Givis

Richard's Meat Market

5898 VERDUN AVENUE

VERDUN

YOrk 0271

P. Petronis

Grocer & Butcher

6670 - 28th AVENUE

ROSEMOUNT

CLairval 0273

W. Mackevicius

RIGO Fish & Chips

5101 BANNANTYNE STREET

VERDUN

J. Staniulis

IS PAVERGOTOS TEVYNES

IVAIRIO ZINIOS

(Iš "Current News on the Lithuanian Situation", 1947 m. liep. - rug.)

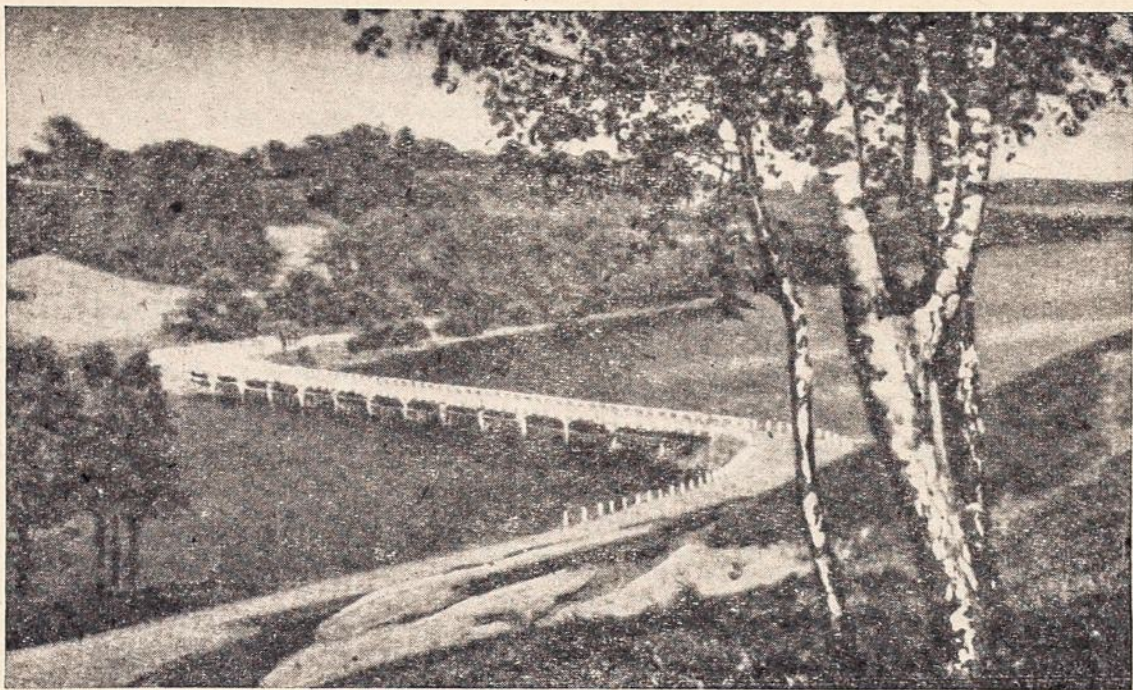
SUIMTIEJI IR NUTEISTIEJI

Jonas Semaška ir Algis Sertvytis tarybų liaudies teismo nuteisti už tariamą požeminę jų veiklą, respекtyviai, mirties bausme ir sunkių darbų kalėjimu 25 metams. Tarybų liaudies teismas Gruzdžių valstijoje nuteisė mirtim I. Glazauską ir K. Šnarą. Jų giminės nuteisti kalėjimu, netekimu pilietinių teisių ir turto konfiskavimu. Kaip skelbia laikraštis "Tiesa" 1947 m. kovo 23 d., seką asmenų yra nuteisti mirti už spekuliaciją: Stefanija Jasevičienė, Feliksas Butkus, Eduardas Korsakevičius, J. Baltrušaitis ir Stepas Baranauskas. Stasė Užkurienė, Balys Jomantas, Stasė Plausienė, Kazys Martinaitis ir Levinauskienė nuteisti 10 metų kalėjimu; Tarasovienė — 3 metus kalėti.

Kunigas Adomaitis ir kun. Ylius, tievas marijonas, išveržti į Tarybų Rusiją. Rašytoja Lukauskaitė taip pat išvežta iš Lietuvos. Klierikas Kavaliauskas bolševikų suimtas.

PAVYZDINGI MONGOLISKI "LIETUVIAI"

"Tiesa" skelbia, kad seką rusų "činovnikai" įrašyti į "garbės sąrašą" už sėjos plano atlikimą Lietuvoje: Afanasjev, Šalčininkų valst. Virš., Proskurnik, Riešės, Korsunov Rudaminos, Piraškov Paberžės, Konstantinov Švenčionių. Kompartijos sekretoriai minimuose valstijose pagal tą patį sąrašą yra: Čižikov, Sičev, Zinovjev, Jaborev, Epačinev, Vasiljev ir t.

Teviškę Prisiminus

(Iš albumo: "Lietuva, Salis Mano Brangioji")

EKONOMINE PADETIS

Zemės ūkis Lietuvoje yra labai apleistas ir dideli žemės plotai palieka neapdirbti. Lietuvoje neatsiras nei vieno kaimo, nepaliesto rusų deportacijos. Nuolatiniai milicijos ir raudonosios armijos dezertyrų užpuolimai ir partizanų kontrapuolimai, verčia ūkininkus apleist savo ūkius ir kraustyti į miestus.

Lietuvoje jaučiamas didelis arklų nedateklus, bet vyriausybė nepadaeda ūkininkams užsėti laukus. Ji tik reikalauja naujų mokesčių ir pyliavų ir natura. Kai ūkininkas atlieka pyliavas ir sumoka mokesčius, milicija įsako

jam pristatyt naujas kvotas "savanoriškai". Be to gyventojams pateikiami ultimatumai "savanoriškai" pirkti pasakų lakštus: "tėvynės fronto", "pergalės fondo", "atstatymo fondo" etc. Niekas nepateikia jokio naujo statybos projekto. Elektros jėgainės veikia blogai. Centraliniam šildymui dažnai

trūksta kuro.

Ukininkai žiūri į viską iš savo filosofijos taško. Jie sako, kad Lietuvos nepriklausomybės laikais vyriausybėje sėdėjo žmonės pasiturį todėl il visi gyveno pasiturinčiai. Dabar vyriausybė susideda išdriskių, todėl ir visi piliečiai turi gyventi kaip elgetos.

SIURPUS VAIZDAI UZ „GELEZINES UZDANGOS“

Sukrečiančiai mus, o taip pat ir Sąjungininkų armijos karius nukrėtė tas vaizdas, kuomet, sužlugus naciškajai Vokietijai ir atsidarius toje, žemėje veikusių kacetų durims, pro jas išsiveržė į laisvę vos gyvi, išbadėję, iškankinti ir į žmones nepanašūs politiniai kaliniai. Tikriausiai, tai buvo jau ne žmonės, bet buvusių žmonių skeletai. Taipogi pagaugais siurpas ėjo per visų nugaras, kas tik matė, supiltus aukščiausius kalnus sudėgintų nacių krematoriumuose nekaltų žmonių pelenų ir kaulų liekanų. Jie buvo rasti koncentracijos stovyklų rajonuose.

Nežinantiems tikrosios padėties Europoje, kartų su siurpulinga banga, žinoma, gal švystelėjo pasąmonėje ir viltinga kibirkštėlė, kad: „Ačiū Dievui, sugriuvus naciškajai Vokietijai ir fašistiskajai Italijai — Europai nebeteiks matyti tokių baisių vaizdų!“

Bet... deja, ir dar kartą, deja... Dar ir šiuo metu pilnu apgrovimu tebeveikia Europoje didžiulis koncentracijos lageris, kuriame kalinama apie 15,000,000 kalinių.

Apie tą baisiųjų ir milžinišką KZ lagerį kiek platesnių žinių paduoda Belgų laikraštis „La Libre Belgique“ Nr. 64, kurio paduotais teigimais čia ir pasinaudosime.

Laikraštis teigia, kad milžiniškam Rytų konclageriui šiuo metu yra laikoma apie penkiolika milijonų kalinių. Atmetus nedidelį skaičių, kurie nuteisti pagal įstatymus, daugumas kalinių yra prieš šį karą vykusius „valymų“ aukos. Jų tarpe nemaža yra ir tokių, kurie demobilizuoti iš armijos ir matę vakarų civilizaciją. Valdžios akyse jie laikomi įtartinais ir pavojingais.

Vien tik Magnitogorske esą apie 67,000 priverčiamųjų darbų vergų, kurie prižiūrimi inžinierių — politinės policijos narių. Jie tur dirbti katorgišką darbą kasdien po 12 valandų, o maistas labai blogas, todėl tūkstan-

čiai jų mirštą pirmiau, negu pasibaigia jų bausmės laikas.

Vieni iš svarbesniųjų koncentracijų esą Storobielske, Koziolske ir Ostachove. Kuomet prasidėjęs Sovietų Sąjungos-Vokietijos karas, šie lageriai „glaudę“ po savo sparnu apie 15,700 kalinių, daugiausia lenkų karininkų. Kiek vėliau šių lagerių kaliniai buvę išbarstyti po visą kraštą ligi Afganistano ir Kamčatkos.

Tie lageriai dabar esą užimti vokiečių, lenkų, pabaltiečių, vengrų, rumunų kalinais ir smarkiai perpildyti. Gi plačiuose plotuose už Uralo — veikia nebe atskiri lageriai, bet ištisas darbo centrų tinklas.

Tie lageriai esą penkių rūšių: 1) Bausmės lageriai, kur laikomi atliekantieji bausmę kaliniai ligi paleidimo, bet tas, toli gražu, dar nereiškia, jog jie, atlikę bausmę, galės grįžti į visuomenę. Jie turi apsigyventi tokiose srityse, kurių niekuomet nebegali apieiti, 2) Kariniai lageriai, kuriuose laikomi vokiečių karo belaisvai ir tam tikra jų pačių armijos demobilizuotųjų kategorija. Tai „karantinas“, kuriame jie laikomi iki tol, kol užmirs prisiminimus iš okupuotosios Europos. Šiuose lageriuose mirtingumas esą daug didesnis, negu buvo nacių konclageriuose. Kaliniai, laikraščio teigimu, tai baisūs skeletai skarmaluose, kurie visiškai primena tą patį vaizdą, kurį sąjungininkai matė Vokietijoje, 3) Darbo lageriai. Juose daugiausia apgyvendinti kriminaliniai nusikaltėliai. Jie dirba žemės ūkyje ir yra kiek geriau užlaikomi už politinius kalinius ar belaisvius. 4) Politiniai lageriai. Iš jų imami kaliniai sunkiems darbams ir fabrikus ir kasyklas. Tokių lagerių esą pridėgę kaip grybų po lietaus nuo Uralo ligi Kamčatkos. Tokie kaliniai — yra pilna žodžio prasme vergai. Jie varami, kaip minėta, į fabrikus, kasyklas akmens laužyklas ir griežtai turi atlikti skirtą darbo normą. Neat-

Ukininkai sutinka, kad vienas punktas bolševikų propogandoje vis tik pasako tiesą, kad Lietuva greit prilygs kitoms tarybų seserims, būtent savo skurdu ir vargu.

Zodis „kolchozas“ yra išimtas iš apyvartos lietuvoje; jį pakeitė kiti terminai: „pagalbinis ūkis“ ir „kooperatyvinis ūkis“. Sovchozai įsteigti daugiausia Klaipėdos krašte ir Vilniaus apylinkėse. Kai kurie cholkozai yra įsteigti su pagalba ginkluotos rusų pajėgos. Lietuviai bijo tokių „kooperatyvų“ ir „valstybinių“ daugiau, negu deportavimo į Sibirą.

Maisto trūkumas daugiausia jaučiamas didesniuose miestuose. Miestiečių mitimas daugiausia priklauso nuo gimininių kaimiečių. Maskvos duonos rūšies galima nusipirkti valstybinėse, bet kitokis maistas surandamas tik „laisvoje rinkoje“ ir pas gimes. Kortelių maistui sistema vis dar palieka galioje, tačiau ant kortelių galima gauti tik duoną. Ją prisiėmą pirkti kas dien. Maisto kortelės yra ivairių rūšių: aukštesniems MVD dignitariams, ir žemesniems tos žinybos tarnautojams, Raud. Armijos karininkams ir tarnautojams, privelegijotiems artistams ir rašytojams, ciliams valdininkams ir tarnautojams ir pagaliau plebėjams. Tik privelegijuotų kortelių savininkai įsileidžiami į rūšies restoranus. Nuo šiuo metų sausio mėn. visos krautuvės yra paskelbtos valstybinėmis įmonėmis. Deja, jų lentynos yra tuščios. Tekstilės (Pelkelta 6 pusl.)

likus — jie mušami ir kankinami arba atimama ir toji mažutė maisto norma ir 5) pereinamieji lageriai. Juose vyksta paskistymas į įvairius kitus lagerius.

Sis neapmokamas darbo vergų darbas esą kertinis akmuo tos didžiulės mozaikinės valstybės galingumo. Tiesą pasakant, kaip laikraštis pabrėžia, šių vergų tarpe esą maža tėra didelių asmenybių. Tos asmenybės dingsta be pėdsako toli už Uralo, tundra, Lenos deltoje ar dar toliau. Tikri „pavojingieji“ turi keliauti visai į šiaurę, į poliarines sritis ar į Franz Jozeph žemę, iš kur jau nebegrižtama niekuomet. Naujosios žemės (Novaja Zemlia) lageriai yra salos šefo „komisaro-specialisto“ Moizerovo vadovybėje. Šiam esą nereikalinga daryti jokia reklama...

Visi katorginiai lageriai esą sujungti į vadinamą „Guolak“ organizaciją, perkeltas iš sostinės į Čkalovą. Sename kurios generalinis štabas neseniai buvęs štabe dar vis tebeiminas gen. Nasiedkin. Jo įsaigoje, kurią jis paliko persikeldamas į Čkalovą, pakabintas didžiulis žemėlapis, kuriame schematiškai sužymėti visi priv. darbų lageriai. Didžiausia ratelių grupė vaizduojanti lagerių grupes. Komi (teritorija, išsitiesianti nuo sostinės iki Ašigalio) srityje, Kolos pusiasalyje ir Kolymoje.

Kasyklose dirbantiesiems kaliniams esą įrengti milžiniški lageriai Vierchojanske ir Magadane. Iš paskutiniųsios vietos dažnai išvyksta laivai su 5—10 tūkstančių kalinių į Nachodką prie Vladivostoko...

Šiuose lageriuose milijonai vyrų ir moterų (ju statistika rodo 8 mil.) yra pasmerkti vargingai mirčiai, o „Guolak“ vadovybė težiūrinti to, ką rodo kartotekos ir oficialūs raportai.

Baigdamas laikraštis stato tokį klausimą: „Kazin, ar nesibaigiančios diskusijos dėl įvairių tautų sienų, ar švenčiausi JTO principai ir taikingi nugalėtojų palinkimai prives prie to, kad bus išaiškinta ši tamsi istorija, dominantį visą žmoniją? ...“

(M) P. Aukštaitis.

Tel: CH. 5020

Dr. Leon Carpentier

D A N T I S T A S

Daro peršvietimus (X-Rays)

2540 SHERBROOKE EAST, MONTREAL

(Ant Frontenac Kampo)

Antanas Matulis

F I S H & C H I P S

7682 EDWARD STREET
VILLE LA SALLE

DEMESIO

Jeigu norite apdrausti namą, baldus, automobilį, langus, biznį, gyvastį ir t.t. Prašau kreipkitis žemiau pažymėtu antrašu, kur gausite TEISINGĄ ir SAŽININGĄ patarnavimą.

Albertas J. Norkeliunas

GENERAL INSURANCE

405 Transportation Bldg. — 132 St. James St. W.

OFISO — Tel.: PLateau 1871

PER NEISARTUS DIRVONOS

Marija Aukštaitė.

Smeigiu žagre — savo plunksną į baisius, erškėčiuotus dirvonus, usnimis ir dagiais užleistus. Nes aplinkui naktys, audros užia ir blaško mano Tėvynės rūbą, viesulas kaukia iš rytų ir vakarų. . . Apsiniaukę. . . Lasnoja ašarų lietus, išvargę minių akys — laukia ausros.

O, paskubėk, mano dvasios lakusis žirgeli, praversk pirmą vagą kur išaugtų ir sulinguotų aukso varpos mano broliams, kur sužydėtų taikos lelijų plotai, per kuriuos mėsiniškai susibūrę galėtume žengti keliu — vedančiu į Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Taip. Tu bėgi mano sielos polekiais pažabotas, ažuolinių erškėčių vingiai austiro ir išsigando, dirvonais prilinko klastu žolė, ir aš einu. . . Linksta velėna po mano kojų, gūžta usnių kerai, krinta erškėčių puiki šerkšna, tiesiasi spygliai. . .

O, kaip saldu gerti naujų arimų alsavimą, kaip gražu stebėti atskubantį kultūros vieškeliais Tave, Mielasis Skaitytojai, kurį lydi naujų aušrų apsupimai!

Ateik. . . Su ilgesiu laukiu Taves savo dirvonuose. Mes surasime poilsio valandėlę, apžiūresime dagiuotų dykumų plotus, parinksime hektarus gražaus pavasario sėjai — Tėvynės laisvei.

Aš tau pasiskysiu, kad mano ilgesys nuolat pas Tave bėga, atneš man gijelę savo sielos šilumą. . . Aš įverpsi į savo širdį kaip motina gelsvą liną, patiesiu minčių audeklais.

Grožėsime abu naujais ritiniais, margais, kaip sesių aštuonyčiai, kaip gėlindaržio varšos.

Iš čia dvelks tiesa ir žmoniškumas, čia kalbės Dievo ir Tėvynės meilė, čia pimsis poezijų vainikai, čia sukurios pasaulinių audrų verpetai, čia prabilis varguolio lūpos, čia plasnos kilnios moters sėda ir vyro herojiškumas.

Šis naujas „Nepriklausomos Lietuvos“ balandis, pasirinko nekaltą tiesos ir meilės kelią. Jis skris prie savo idealo nebedamas kad ir žiauriausių audrų, nes jo sparnai naujo pieno, jo alsavimas — visos tautos dvasia, jo penas — dori darbai.

Bet šie dirvonai vos pradėti. . . Be prieteliaus dešinės — aš suskursiu. Šaltos pūgos ir nelaukti karščiai mano plunksną gal dažnai pažeis? . . . Tad, Mielasis Skaitytojai, priartėk. . . Apsupk mane savo angeliška globa, o aš Tau suėsiu dvasinių rožių, kuriomis priuoštume Tėvynei užtikrintos laisvės vainiką!

* * *

Lietuva už nelaisvės vartų. Visa doroji lietuvių išeivija sielojasi ir ryžtasi sutraukti nelaisvės grandinius — sielojasi ir Kanados lietuviai. Susibūrę į Kanados Lietuvių Tarybą, ieško takų, kad savo Tėvynei kuo nors padėjus! Aukos pinigines — neužtenka. Kanados lietuviai pilnas energijos! Jis trokšta nešti Tėvynei — savo sielą. Todėl šis „Nepriklausomos Lietuvos“ laikraštis — yra Kanados lietuvių aukuras. Į šį aukurą, stengsimės sudėti visų dorų sielų siekius ir troškumus.

Lietuvos likimas, brolių išgyvenimai ir kančios, pasauliniai karo verpetai, verčia mus giliau susimąstyti rytojui, ir būrėti vienybės.

Į vienybę mus surišti gali — tik dora spauda. Lig šiol Kanados lietuvis šiuo atžvilgiu kentėjo dvasinį badą. Pradėjęs eiti mūs žurnalėlis apskaitė polemiką, pateko į kerštingus sukurius, ir pats savęs išsigandęs — padėjo kitais vieškeliais.

Šiandien jis atgema kita dvasia. Taryba jį arčiau priglaudė ir susirūpino jo sužiedimu. . . Su šiuo numeriu jis pagijęs išeina į gyvenimą, ir tikimasi, kad per taktingas, doras

mintis, — jis išaugs į Kanados lietuvių vertingiausią ilgametį leidinį.”

* * *

Kanados lietuvių laikraštis „Nepriklausoma Lietuva“, gimė 1941 metais kovo mėnesį, Toronto mieste. Pirmųjų gimdytojų ir vystytojų darbo ir pasiaukojimo plačiau neliesiu, tikiosiu juos galės geriau apibūdinti patys Torontiečiai, kurie tuo laiku gražiai susibūrę į Kanados Lietuvių Tarybą bendram Lietuvos laisvinimo darbui, ir tik jų dėka užgimė „Nepriklausoma Lietuva“ su gyvu obalsiu.

„Už Išlaisvinimą Lietuvos!

Už Ištikimybę Kanadai!

U. . . . Santarvės Pergalę!”

Ši didelė žygį ir užsimojimą — negalėjo neremti Montrealo lietuviai. Išgirdę brolių Torontiečių balsą, mes gyvai sujudome, sujudinom draugijas ir pavienius žmones, pripažinome Kanados Lietuvių Tarybos Centrą, ir sveikinom ir džiaugėmės naudingo darbo pradžia, visą sielą įjungėm į jų dvasios vairą: įkurėme Kanados Liet. Tarybos skyrių Montreale, ir sujungėm veiklą su Toronto K. L. Tarybos Centru.

Bendradarbiavimas prasidėjo malonus. Ypatingai nudžiugome, kai „Nepriklausoma Lietuva“ pirmu kartu prasišėrė duris. . . Ji nebuvo liuksusu blizgančia popiera iširengus, ji nebuvo išmarginto paveikslais nė vaizdais, ji atėjo labai kuklute ir paprasta, mylimiausioji viešnia, kuriai mes ne bet buvo sava. . . Buvo laukiama kaip vienas pavedėme savo žodžius, savo sielą, darbus, kovas ir centą. Pavedėm savo pasitikėjimą. . . rinkomės ir posėdžius ir susirinkimus, ruošėme parengimus, kad ne tik sausais žodžiais pakomentavus, bet suteikus ir dvasinės ir medžginės paramos.

Vystėsi ir klestėjo „Nepriklausoma Lietuva“ tarytumi sveikas, mielas kūdikėlis. Bet kaip žmogus užkrėstas ligos bacilomis suskursta ir suseraga, taip susirgo ir mūsų „Nepriklausoma Lietuva“.

1941 m. rugpjūčio 30 ir 31 dienomis įvykęs Kanados Lietuvių Seimas, kaip iškėlė ir paliko gerus nutarimus ir atsiminimus, taip jame blogos valios žmonės pasėjo ir bacilų. Nuo čia ir prasidėjo „Nepriklausomos Lietuvos“ dar jaunutės erškėčių kelias. Tuo po Seimui pradėjo iš Toronto lietuvių ateidinėti pilni kartaus skundo laiškai, tuo ir pajuto Montrealo lietuviai kilnų darbą. Dėl tos srovinės kovos, tuoj visi pasigedome „Nepriklausomaj Lietuvos“ senesnio stiliaus: taikos ir meilės, bendros kovos už Tėvynės laisvę.

Ir, ta srovinė kova matyt gana aktinčiai grumėsi, nes jau neužteko jodžiais vietoje išsiaiškinti, neužteko laiškuose išsikalbėti, bet pereita į vairiais ginčais į viešą užsienio spaudą, tuo pačiu sužalota ir pati „Nepriklausoma Lietuva“.

* * *

Bet ar „Nepriklausoma Lietuva“ mire? Ne! Tai tik buvo persisverimas per vieną erškėčių pygę — į kitą. Tuo pačiu laikotarpiu būta daug K. L. Tarybos posėdžių Montreale, daug gaudų, daug kalbų. . . ir, prieita kad reikia siųsti savo atstovus į Torontą, neggi turime rasti kelią susitaikymui ir susitarimui, juk to reikalauja kenčianti Tėvyne.

Mes siūlėme, kad vardan Lietuvos vėta bandyti ir vėl sutartina veikla nors ir karčiausia, juk tik per kovas grūdinamės, per kovas — laimėjimai. O pagrindiniai tikslai, šiandien mūs tikrų Lietuvos sūnų — vienodi: Už laisvę Lietuvos, už kenčiančius brolius. Jei skaldysime jėgą, — neteksime vieningos dvasios kovai už Tėvynės ir tau tos teisės, o tas yra šiais laikais lietuviui — aktualiausia! b. d.

MERGAITEMS ATVYKUS

(Atkelta iš 2 p.)

sias priims išskėstomis rankomis. Jie, suprasdami ir pilnai atjausdami mergaičių patirtus tremties vargus, sunkų benamio likimą, sudarys joms kuo palankiausias sąlygas. Karo audros išblokštos tremtinės čia pajus jaukia šilumą ir tikrą žmoniškumą. Ngesiant, kaipo beteisiam DP, įvairiems pavojams, screeningams, jautrios lietuviškos be nuolatinio rūpesčio dėl duonos kasnio, ramiai pailsės naujoje aplinkoje. . . Atsitolinusios nuo kasdieninės būti grąžintoms pavergton Tėvynės, Laisvoje šalyje jos dvasiniai sustiprės. Palengva susižinos tarpusavyje, susiburs į didesnius vienetus ir įvairiomis progomis susirinkę lietuviškoje atmosferoje pasidalins mintimis, bei meniniais parengimais pasirodys platesniajai lietuviškai visuomenei. Kai kurių, dar Vokietijoje gyvenimą, jų vargus. Lietuvių teigiamas pasireiškimas ir tinkamas užsirekomendavimas, vietinių tarpe išsklaidys visas abejones. Ir tos, kurios pradžioje nusivils laisvo krašto žmonėmis (o tokių be abejo bus), pradžioje gal pajus net pajuoką, panikinimą, bet savo tykia lietuviška kanytrybe ir tai nugalės. Kol kas jų sunkieji pergyvenimai su Europos kontinento atsiskyrimu nebus baigti. Bent pradžioje, nors nebejausdamos jokių materialinių nedateklių, jos kentės. Kančių grandinė nutruks tik kuriam laikui praslinkus, kada jos savo tykiu pasišventimu ir rūpestingu darbu įrodys buvusios nuomonės klaidingumą. Laikui bėgant ir kiekiausiams užsipytrėliams paaškęs, kad lietuviškos ir bendrai visi pabėgėliai iš rytinių kraštų, Tėvyne paliko ne iš raškažio. Supras, kad kelis metus trukęs kietas vargas privertė ryžtis didžiojo keliu ir tolimąjį užjūrio kraštą. Vietiniai savo akimis pamatys, kad čia atvyko ne kokios adventiuristės ieškodamos pramogų ir lengvo gyvenimo, bet lietuviško kaimo dukros savo pasitraukimu pareiškė tykūr prieš Tėvynės okupantus. Senieji Kanados gyventojai — lietuviai, kurie supranta tykią benamio dalį, naujai atvykusias tautietes priims su šilta meile ir lietuvišku nuoširdumu.

Sigitas Mešk.

PADEKA

Mes lietuviai siuvėjai atvykę iš Europos gruodžio mėn. 14 d. į Montrealą. Kanados Lietuvių Tremtiniam gelbėti Komitetui ir visiems geros valios lietuviams, kurie, nesigailėdami darbo lėšų, rūpinosi kad mums durys į šį kraštą būtų atvertos. Atvykusius maloniai sutiko, priglaudė savo namuose ir pradžia gausiai sušelpė. Reiškiam širdingiausią lietuvišką padėką.

Šia proga linkime gerb. Tremtiniam gelbėti Komitetui, nenuilstamai tęsti tą didelį tremtinių gelbėjimo darbą, o visus geros valios tautiečius, be pažiūrų skirtumo, prašome Komitetą paremti. Neužilgo atvyks nauji transportai siuvėjų su šeimomis, kuriems bus, taip pat reikalinga laikina globa. Taigi visi kurie tik turite liuosėsnį kampą neatsakykite juos priglausti, o jie už tai bus jums labai dėkingi.

Atvykusieji

IS PAVERGOTOS TEVYNES

(Atkelta iš 5 p.)

prekes galima surast tik juodojoje biržoje. Daug krautuvų Kaune yra visai užkalta. Bolševikiniai prižiūrėtojai vagia, eikvoja ir kitokiais būdais naudoja savo padėtimi. Oficials kainos neturi jokios prasmės, nes krautuvės vis tiek nieko neturi pardavimui. Už J. A. V. dolerį bolševikų valdžia moka 5 rubl. 30 kap. Juodojoje biržoje kainos yra sekančios: 1 sv. sviesto 6 dol., šokoladinis saldainis —

1 d. Už papirosą tenka sumokėti 1.50 dol., užpora batų — 150 dol., už rūbų eilutę — 300 iki 440 dol., už kiaušini — 1 dol. Idomu pastebėti, kad ankščiau už 1 dol. juodojoje biržoje buvo mokama 35 rubl., bet po prez. Trumano programos paskelbimo dolerio kaina staiga pakilo iki 90 rubl.

SVEIKINIMAS

Nipigon Lake Timber Co.,

Camp 73,

Beardmore, Ont., Canada

Beardmore, 1947. XII. 17

Didžiai Gerbiamas

Pone Redaktorium,

Nors ir tolimuose Kanados kampuose išblaškyti lietuviai, bet juos visus jungia viena mintis — matyti „Nepriklausomą Lietuvą“ dideliu savitratščiu, lankančiu kiekvieną geros valios tautietį ir jungiantį visus vienan kovos frontan — už Lietuvos Laisvę!

Džiaugdamiesi Jūsų pasiryžimu šiam darbui ir jausdami Tamstoms gilią simpatiją jusmus, siunčiame savo nuoširdžiausius sveikinimus Šv. Kalėdų proga ir linkime 1948 metais sulaukti mūsų Tautos laisvės ir džiaugsmo dienų.

Ta proga siunčiame savo kuklias aukas Jūsų didžiam darbui paremti. Lietuvių grupė

PADEKA BALF

Aš, Virkutis, tik 15 mėnesių amžiaus, šiandien apturėjau laimės gauti Jūsų siunčiamų gerybių man priklausančią dalį, kurią sudarė pusantro svaro pieno miltelių ir vieną dėžutę, vegetabilio, kurią per du atsikvėpimus suvalgiau. Gaila, kad neturėjau galimybės Jūsų lašinių paragauti, nes jie buvo dalinami tik turintiems nuo 3 iki 18 metų ir seneliams virš 70 metų; nors aš jau turiu 16 dantų, bet nėra ko su jais kramtyti. Mano maisto davinys: kasdien gaunu ¼ dalis kvortos pieno, kas savaitę, 60 gr. sviesto, 60 gr. cukraus, 80 gr. menu (400 gramusvaras). Kas mėnuo 2 uncijas šokolado, 10 saldinių ir nuo tėvėlių gardesnių kashukų. Daugiau aš neturiu teisės nieko gauti, nes mano amžius,

sako, jaunas. Aš jau mėginu vaikščioti, bet dažnai tenka griūti, turbūt, neturiu dar kiek reikia spēku. Matau vekiečių vaikų valgant uogas, bet aš jų dar neragavau; mamytė sako, kad vokiečiai nori amerikoniškos kavos ar cigarečių už sauja uogų, aš tai duočiau, bet mamytė, sako mes neturime.

Idomu, kaip pas jusis mano vienminčiai gyvena. . . Ar gauna paragauti lašinių, uogelių, sausainių, baltos duonelės? Mano tėvelis man sako, kad yra toks kraštas, kur daug yra uogelių, lašinių, baltos duonelės ir visokių skanumynų ir vadinas Lietuva; kai tik sutvirtės mano kojos ir pradėsiu švariai lietuviškai kalbėti, tai su savo tėveliais čia daugiau nepasiliksiu niekad. Tėvelis sako, gal dar vieną sykį matysiu čia vyšnius žydint, o jau ragausiu Lietuvoje.

Tamstoms turiu širdingai padėkoti, kad man padedate sustiprėti, kai išmoksiu poterėlių, tai už tamstas irgi pasimelsiu, nes tėveliai sake, kad ir jūs lietuviai, ir į tą šalį grįžite kur mūsų tėvynė, kur bočių kapai.

Virkutis Vaidotas.

Blomberg, Vokietija.

ISVYKUSIEMS KANADON LIETUVIAMS STUDENTAMS

Anglų zonos lietuvių studentų atstovai savo antrojo suvažiavimo proga nuoširdžiai sveikina buvusius savo kolegus, linkėdami kuo geriausios ištvermės naujajame darbe.

Mielai prisimindami Jus, tikime, kad ir dirbdami savaimingą darbą, vieningai siekiame mūsų pavergtos Tėvynės išvadavimo bei tvirtai tikime pasimatymu Vilniaus ir Kauno auditorijose.

Suvažiavimo vardu:

(Al. Astašaitis)

(P. Augustinavičius)

(Vl. Šarūnas?)

Pinneberg, 1947. XI. 9.

VELTUI MOKYKLOS
BAŽNYČIOS IR
MUZIEJAI JEI
NETURESIME
GEROS SPAUDOS.

JONAS JACKUNAS

Pool Room

2078 FRONTENAC ST.

LIETUVIS SIUVEJAS

JOE SKINKIS TAILOR

Ladies and Gents Fine Tailored Clothes
Made-To-Measure

2540 Sherbrooke St. E.

Montreal

FR. 5054

Jonas Andrukaitis

EPICIER
Biere - Porter

GROCER
Beer - Porter

Open every night for Beer only
Ouvert tous les soirs avec livraison

1442 LAFONTAINE ST.
1730 FRONTENAC ST.

PAIESKOJIMAI

— Alksninių Petro ir Domininkos (Nalivaikaitės), Paliunų km., Seirijų v.
 — Jonusaičio, Molupių km., Batakių v.,
 — Ambrizą Andrių, Kertauninkų km., Žiezmarų v.,
 — Antanavičių Antaną, Gaigalių km., Uspalių v.,
 — Juodys Antanas, Jasonių km., Utenos v.,
 — Apanavičių Juozą, Daugelaičių km., Kybartų v.,
 — Apanavičių Juozą, Kybeikių km., Kybartų v.,
 — Jokubausko Pijaus, Užubalių km., Pajevonio v.,
 — Bakanauskas Vlodo.
 — Balčytaitės (Pocienės) Marijos ir jos vyro Nikodemo Pociaus.
 — Bimbų Kazio ir Nele.
 — Danaikos Kazimiero, Dranicėnų km. Utenos v.
 — Moginto Stepono, Mickiemės km., Naujamiesčio v.
 — Lesčinsko, Mickiemės, Naujamiesčio v.
 — Miedlažių Juozo, Kazio ir Petro, Tabariškių km., Šilavoto v.
 — Bliumų Juliaus ir Kazio, Šeduvos miest.,
 — Verblugevičius Gabrys, Šeduvos mst.,
 — Bražinsko Jono, Močiškėnų km., Miroslavo v.
 — Brimenienė Milda, atvykusi iš Vokietijos.
 — Bublaitį Praną, Miknaičių km., Barzdžių v.
 — Daubario Prano, Telšių aps.
 — Daunoras Antanas Molainių km., Panevėžio v.
 — Drazdzio, Bartininkų v.
 — Liaudinsko vedęs Uršulę Pauliukevičiūtę, Misučių km., Alvyto v.,
 — Juračio Broniaus, Vilkaviškio mst.
 — Eidukas Balys Voronių km., Pašvitinio v.
 — Gavėnio Juozo, Žirniškių km., Jurbarko v.
 — Gembutas, vedęs Pocaite, Ylakių mst., Šačių g-vė.
 — Gruodžio, Igliskelių v., Geležinių km.
 — Jonauskytės Petronėlė-Nijolė, iš Bucholzo tranzitinė stovykla.
 — Kripaitės Zinos, iš Bucholzo tr. stovyklos.
 — Ramanauskas Vinco,
 — Ramanauskaitės Albinos, Degučių km. Marijampolės aps.
 — Jonco, Spyčių km., Naumiesčio v.,
 — Jurkša Kazi, Dunčių km., Gizu v.
 — Jurkutaitis Andrius, Dauglaukio km., Tauragės v.
 — Naujokas Jonas, Galmenu km., Tauragės v.
 — Račiūno Jurgio, Joniškės km., Tauragės v.
 — Kalinką Jurgį, Šeiminiškėlių km., Anykščių v.
 — Kavaliauskienės Marijos, (Stalioraičiūtės)
 — Kiaušinio Rapolo, Lūknos vienk., Leliūnų v.
 — Kibicką Joną, Nemeikščių km., Utenos v.
 — Kiškūno Justino,
 — Mežiūno Petro, Garsvų km., Papičio v.
 — Stankūnas Petras, Švainikų km., Smilgių v.
 — Bairiūnas Petras, Švainikų km., Smilgių v.
 — Kazys Povilaitis Sinkonių km., Smilgių v.
 — Juosas Palšis-Balsevičius, Vaidoklių v. Panevėžio aps.
 — Pavinskis Juozo, Yseliškų km., N-Radviliškio v.
 — Plepio Jono, Plepių km., Biržų v.
 — Karloną Klimą (Klemensą) Mergažerio km., Varėnos v.

— Karlonienės (Žemaitytės) Pranės, Ežerikių km., Varenos v.
 — Kudirkos Jono, Šakių aps.
 — Kunčio Petro,
 — Kuschneraitis Gustavas, Mikalinės dvaro,
 — Leminską Matą, Ambrasų km., Barzdų v.
 — Linarto Juozo, Gudelių km., Pajevonio v.
 — Petku Miko ir Martyno, Kaupių km., Tauragės aps.
 — Mazeikaitės, Balbieriškių v.
 — Misevičių Mikolą ir Aleksandrą Naujasodžio km., Pazaislio v.
 — Motuzos Juozo, Gelčių km.,
 — Pališko Kazimiero, Gelgaudiškių parapijos, Šuklių dvaro, Žaliosios v.
 — Petkevičienės (Čibirkaitės) Marija ir Vaitkevičienės (Čibirkaitės)
 — Onos, Skriaudžių km., Veiverių v.,
 — Račausko Vlodo Panevėžio.
 — Pivariūnienės Onos, Panevėžio.
 — Prieškienio Antano, Merkinės, Alytaus aps.
 — Poškevičius, iš Dzūkijos.
 — Raslavičių iš Meškučių. Marijampolės aps.
 — Pūrą Petrą Leliūšių km., Kumšišės v.
 — Samalavičių Viktorą, Viktorinos km., Leipalingio v.
 — Samuolio Antano, Plynių km., Lukšių v.
 — Semežio Alfonso, Švinčiuliškių km., Kukenavos v.
 — Šeporaityčių Uršulės ir Petronės,
 — Tamošiūno Vinco, Pailgio km., Leliūnų v.
 — Turkų Antaną, Gulbinų km., Griukiškio v.
 — Urbanavičių Feliksą, Valeniškių km., Alytaus aps.
 — Užbalis Antanas, Joniškio v.
 — Albrektaitytės Marijos, Čyškų km., Alvito v.
 — Griška Antanas, Girininkų km., Pakuonio v.
 — Vengraičio, Kuršėnų, Šiaulių aps.
 — Vičiūčių Mortos, Emilijos ir (Sabanskienės) Meldinių km., Rozalimo v.,
 — Vilkickio Motiejiaus, Jušonių km., Skiemonių v.,
 — Vilytės Karolinos, Vyličio Juozo
 — Zarauskas, Svobiškių km., Aloves v.
 — Žemavičio Stasio, Puodžiūnų km., Pumpėnų v.
 — Zienius Kazys, Salamenkos km., Rumšiškių v.
 — Girnius Jonas, Karka Žiškų km., Kruonio v.
 — Zelba Viktorą,
 — Žukaitės Viktorijos, Pašilių km., Ramygalo v.,
 — Žukauskas Mykolas, Raubiškių km., Joniškio v.
 — Mingailienės (Krasuskaitės) Pannėvėžio.
 — Grapšto Jono, Kirlių km., Kanajų v.
 — Petrylą Joną Kanajų v.,
 — Kesilius Balys, Kanajų v.
 — Swidersky Anna,
 — Grinevičius Kazys, Juskonių km., Šitos v.
 — Žemiau išvardinti asmens arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti "Nepriklausomos Lietuvos" redakcijon.

Atsilipti gerieji tautiečiai, kuris galėtų padėti atvykti Kanadon mano giminėmis, tai yra moteris mokanti labai gerai virti, galėtų ir prie vaiku būti, taipgi jaunas vaikas 18 metų, kuris sutinka bet koki darbą dirbti. Pasiūskite šiuo adresu: "N.L." Administracija.

Paieškojimas:
 Mokytojo Jono Urbono, kilusio iš Avižių kaimo, Dusetų v., giminės, jau iš senų laikų gyvenantieji Kana-

doje, maloniai prašomi atsilipti šiuo adresu:

Pr. Kozulis,
 c/o Longlac Pulp & Paper Co. Ltd.
 Camp 27.
 Longlac, Ont.

Jonynas Boleslovas sūnus Mateušo iš Daugirdų. Krokelausio parapijos ieško giminų. Kas, skaitydamas šį skelbimą, prisimintų mane, mano tėvą ar žmoną Oną iš namų Baltrušytė, prašyčiau parašyti, kad vėliau galėčiau smulkesnių žinių apie save patiekti. Mano adresas: Boleslovas Jonynas, Muhldorf a/Inn, Eichfeld, Camp George Washington, U.S. Zone, Germany.

Marija Baltazarytė duktė Juozo, kilusi iš Ukmergės aps. Balniukų v. ieško giminų ir pažįstamų. Atsilipti "N.L." Adm.

* * *
 Simas Vyšniauskas, sūnus Prano, kilęs iš Utenos aps. Alentos v. Trumponių m. ieško giminų ir pažįstamų. Atsilipti "N.L." Adm.

* * *
 Antanas Grušaitis esantis ištremime Vokietijoje, nori susirašinėti su pažįstamu gelžkelėliu lietuviu Kanadoje, su kuriuo dar (1938-1940) nepriklausomoje Lietuvoje susirašinėjo. Adresą sužinoti redakcijoje "Nepriklausoma Lietuva."

b. d.

AUKOS

Iš Temiskaming, Que:
 J. Pauza\$ 25.00
 Iš Toronto, Ont:
 F. Karaliūnas 25.00
 Kun. P. Ažubalis 2.00
 Iš Chicago, Ill:
 J. Yla 10.00
 J. M. Šaltenis 1.00
 Iš Bellevue, Alta:
 F. Petravičius 5.00
 Iš Temagami, Ont:
 Z. Mistautas 4.00
 Iš Winnipeg, Man:
 P. Yauniškis 2.00
 Iš Beardmore, Ont., Camp 73:
 P. Burkauskas\$ 10.00
 K. Domaševičius 10.00
 A. Lazdinis 10.00
 A. Baltrušaitis 5.00
 B. Čepaitis 5.00
 K. Čepaitis 5.00
 N. Gailius 5.00
 V. Grybauskas 5.00
 P. Janulis 5.00
 J. Kairys 5.00
 J. Kalpokas 5.00
 A. Kantvydas 5.00
 A. Kupčiūnas 5.00
 B. Lazdinis 5.00
 V. Lukšys 5.00
 V. Nakrošius 5.00
 J. Poškauskas 5.00
 A. Preikšas 5.00
 J. Sargautis 5.00
 A. Šelmys 5.00
 P. Sidaras 5.00
 V. Solovjovas 5.00
 J. Starkevičius 5.00
 O. Tamošauskas 5.00
 A. Taraila 5.00
 A. Varnas 5.00
 V. Žalnieriūnas 5.00
 A. Žemaitaitis 5.00
 V. Maciunskas 1.00
 — \$156.00
 Iš Longlac, Ont., Camp 20:
 Č. Gonceniauskas\$ 15.00
 S. Remeikis 10.00
 J. Grigalius 5.00
 V. Šimkus 5.00
 J. Skučas 5.00
 P. Visockas 5.00
 A. Simkus 3.00
 A. Juozėnas 2.50
 Z. Birbalas 2.00
 K. Girtas 2.00
 V. Grikielis 2.00
 S. Gureckas 2.00
 G. Indreika 2.00
 V. Laguckas 2.00
 H. Mankevičius 2.00
 J. Pelekys 2.00
 M. Povilonis 2.00
 V. Skabeikis 2.00
 F. Timukas 2.00
 J. Ulinskas 2.00
 Z. Malakauskas 1.00
 V. Mikoliūnas 1.00
 K. Skuodis 1.00
 I. Statkevičius 1.00
 V. Urbonas 1.00
 Stovyklos auka 6.70
 — \$ 86.20
 Iš Timmins, Ont., Camp 5C ir 5D:
 A. Kairys\$ 5.00

A. Kudirka 5.00
 A. Lileikis 5.00
 K. Lukošius 5.00
 A. Narbutas 5.00
 V. Puodžiūnas 5.00
 J. Rastenis 5.00
 J. Tinnozas 5.00
 A. Žižys 5.00
 P. Juškevičius 3.00
 J. Ancevičius 2.00
 N. Aukštikalnis 2.00
 J. Aušrotas 2.00
 S. Bajorinas 2.00
 I. Bartkus 2.00
 V. Bičkauskas 2.00
 S. Daugėla 2.00
 J. Duoba 2.00
 V. Gavelis 2.00
 P. Girdvainis 2.00
 J. Kvosčiauskas 2.00
 J. Malskis 2.00

V. Skaržinskas 2.00
 V. Stankevičius 2.00
 V. Vainutis 2.00
 A. Vengrys 2.00

\$ 80.00

Iš Cochrane, Ont:
 J. Blužas\$ 10.00
 J. Astravas 5.00
 A. Galiauskas 5.00
 B. Grinius 5.00
 H. Jukna 5.00
 V. Kudirka 5.00
 J. Matulaitis 5.00
 A. Skrebutinas 5.00
 P. Šultis 5.00
 A. Vasiliauskas 5.00
 J. Vasiliauskas 5.00
 V. Ulbikas 5.00

\$ 65.00

Iš Longlac, Ont:
 Camp 27\$ 50.00
 V. Girėys 5.00

Iš Blind River, Ont:
 Camp 41\$ 25.00
 Iš Valora, Ont., Camp 305:
 K. Gudinskas\$ 10.00
 J. Matulevičius 2.00
 A. Adomavičius 2.00
 S. Kavaliauskas 2.00
 J. Pleinys 1.00

\$ 17.00

Iš Brooklyn, N.Y.:
 M. Žvirblys 1.50
 F. Narvydas 1.00

Iš Montreal, Que:
 K. Karpus 40.00
 K. Augustis 2.00
 Aukotojams, už supratimą didžiojo lietuviško reikalo, redakcija širdingai dėkoja.
 b. d.

MIRTIES SIAUBAS

(Atkelta iš 2 pusl.)

Mūsų buvo gal 15 žmonių iki ryto išgulėjome tenai.

Kada saulė buvo gerokai pakilusi — nutarėme su vienu draugu slinkti arčiau stovyklos, pažiūrėti kas ten yra. Prislinkome prie sušaudytų moterų. Radome gyvą 4 metų mergytę. Paėmėme ją kartu, nors ir nenorėjo eiti nuo savo mirusios motinos. Įėjome į stovyklos raštinę, norėdami pasiimti dokumentus, kurie įrodytų mūsų asmenybę. Įėję pamatėme baisų vaizdą: ant stalo aukštelinėka gulėjo mergina — tarnautoja. Ji buvo išrengta nuogai. Jai buvo nupiautos krūtys, išpiautos pilvas, lyties organai ir nukritę ant grindų, prie stalo kojų. Viskas buvo išvartyta, išmėtyta.

Įėjome į mūsų skyrių. Visur buvo tuščia. Ant kiemo gulėjo lavonų kruva. Visai susivartalioję, nepanašūs. Buvę gyvi prašė pagalbos. Įėję į ambulatoriją paėmėme tvarsčių ir kiek sugebėjome aprašiojome žaizdas. Paskui juos nunešėme į baraką ir suguldėme į lovas. Sužeistieji prašė pribagti — palengvinti jų kančias.

Įėję į karcerį radome vieną kalinį. Jam buvo nupiauti lyties organai ir į burną įkisti.

Palikome stovyklą ir grįžome pas draugus į durpyną. Mūsų buvo dešimt. Nutarėme eiti į Pravieniškių miestelį.

Priejome ūkininko sodybą. Ūkininkas pažino. Jis pasakė, kad čia jau vokiečiai ir prašė padėti palaidoti nušautus rusų karius, kurie gulėjo netoli jo namų.

Mums besidarbuojant užėjo vokiečių dalinys ir pamatė, kad mes keistai atrodome, įsakė sustoti ir norėjo sušaudyti, kaip persirengusius rusus — komunistus. Pradėjome aiškintis. Iškart netikėjo, bet kada atėjo ūkininkas ir paliūdijo, ėmė tikėti. Vienas iš mūsų bandė bėgti ir jį nušovė vietoje. Mūsų padėtis vėl pablogėjo. Nutarė pristatyti žandarmų štabui. Štabas pasitikrino įvykius Pravieniškuose, ir radę, kad buvo tikrai

taip, kaip sakėme — davė maisto ir nuvežė į Kauną, perdavė partizanų štabui. Laikinais buvome patalpinti Kauno sunkiųjų Darbų kalėjime, o liepos mėnesio 9 dieną paleido.

Einu Kauno gatvėmis link namų. Kaip keistai atrodo laimėje... sutinku pažįstamus. Pasveikinu. Jie tik pažiūrį į mane ir nieko neatsako. Įėjus į kambarį. Radau visus tris: mamą, seserį ir brolių. Pasveikinau. Jie pažiūrėjo į mane, ir lyg žado netekę, liko stovėti. Išėjau laukan. Sutikau šeiminingą benešant vandenį. Pasveikinau, jis tik pažiūrėjo į mane ir paleido kibirą iš rankų. Grįžau atgal į kambarį. Mama, sesuo ir brolis atgavę žadą, ėmė kalbėti.

Pasirodo, kad jie buvo nuvykę į Pravieniškius ir apžiūrėję lavonus manęs neatpažino. Manė, kad esu į gabalėlius sudraskytas.

Sekmadienį nuėjau į bažnyčią. Kunigas jau laikė gedulingas pamaldas už mano vėlę...

Pasakotojas nutilo ir įsmeigęs sustingusį žvilgsnį į langą, kur vakaro prieblanda gaubė žemę, mintimis grįžo į praeitį...

Užrašė Povilas Nerimantas.

Gerb. "N. L." Skaitytojams

Pasikeitus laikraščio leidimo sąlygoms pasikeitė prumeratos kaina. Mielieji skaitytojai, kurie seniau buvo atsiuntę už buvusio žurnalo prumeratą po 1\$, dabar prašomi atsiųsti metinei prumeratai po 3.-\$ Ankstesnės prumeratos pinigų likutis bus įskaitytas į auką. Gerb. Skaitytojai, kurie su šiuo pasiūlymu nesutiktų, prašomi atsilipti administracijon.

Apgailėstaujame, kad ne nuo dėl mūsų priklausančių priežasčių dar negalime išeiti kas savaitę. Bet turime didelių vilčių ir patikinimų, kad mūsų troškimas netrukus išsipildys.

Administracija.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaguoja: Redakcinis Kolektyvas

Leidžia: Kanados Lietuvių Centro Taryba

Published by: Lithuanian League of Canada

Prenumerata Metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$3.00 Canada\$3.00
Užsieny 3.50 Other Countries 3.50

REDAKCIJOS ANTRAŠAS

6642 Third Ave., Rosemount, — Montreal 36, Quebec, Canada

ZINIOS IS KANADOS

MONTREAL

VEIKLA

K.L. Centro Taryboje vyksta pagrindinio persiorganizavimo darbai. Einama prie platesnio veikimo ir konstitucijos projektų paruošimo. Kartu vyksta paruošiamieji darbai visų Kanados lietuvių seimui — suvažiavimui kviešti.

SPAUDOS REIKALU

47.12.28 Parapijos svetainėje įvykęs gausus lietuvių susirinkimas svarstė lietuviškos spaudos reikalus.

Susirinkimui pirmininkavo p. Rudinskas, padėjėjas p. Rukšėnas, sekretoriavo p. Girinis.

Spaudos reikalams tvarkyti išrinkta komisija: p. Juškevičius, p. Rudinskas, kun. Vilkaitis, p. Rukšėnas, p. A. Norkeliūnas.

Susirinkimas buvo prarastas sekmingai ir įdomiai. Visi dienotvarkės punktai buvo gyvai išdiskutuoti ir aptarti. Tarp daugeliu punktų vienas balsais buvo nutarta prižiūrėti, kad laikraštis "N.L." netarnautų vienai, bet kuriai srovinei grupei.

N. METU VAKARIENE

Lietuvių Sąjungos surošta Naujųjų metų sutikimo vakarienė praėjo su pakilia nuotaika, ir lietuviškoje dvasioje. Naujai atvykusios lietuvaits padainavo liaudies dainelių, o iš miškų atvykusios lietuvių vyrų iniciatyva buvo sugiedotas tautos Himnas.

Šių iškilnių pelnas skiriamas "Nepriklausomai Lietuvai" remti. Sąjungietis.

D. L. K. VYTAUTO KLUBAS

Ivykusiuse direktorių rinkimuose, didžiule balsų dauguma, buvo išrinktas lietuvių visuomenėje žinomas ir gerbiamas tautietis P. Petronis. Jo išrinkimas ir paduotų balsų skaičius aiškiai rodo, kad senieji šerinkinkai jau pilnai supranta, kad lakas pradėti atsikratyti komunistinio gaivalo. Šiuo metu visi garbingieji senieji šerinkinkai ir susipratusi lietuvių visuomenė patiki perrinktąja senąja valdyba ir laukia konkretnių žygių. Laukia, kada Vytauto Didžiojo Klubas vėl galės pradėti dirbti visų lietuvių ir Lietuvos labui.

Klubietis.

VILKAS AVIES KALYJE

Naujai atvažiavę siuvėjai buvo pasikirstyti po įvairias kompanijų siuvelyklas. Vienoje Siuvelykloje, kur dirbo keletas lietuvių komunistų, buvo pasikirtas tykus ir ramaus būdo naujai atvykęs siuvėjas. Lietuviams komunistams pasisekė suagituoti darbininkus išeiti į streiką, jei atvažiavėlis lietuvis siuvėjas siuvelykloje dirbs. Iškvieštam lietuvių organizacijų atstovui buvo paaiškinta, kad "kažkada ir kažkokiame lietuvių spaudoje" buvę rašyta, kad minimas siuvėjas dalyvavęs Lietuvoje

prieš žydiškame veikime. Nei "spaudos" nei kitų rimtesnių įrodymų komunistai neparodė. Siuvėjas iš darbo vietės, dėl bendro ramumo, tapo atleistas.

Ivykis tebetiriamas, skundėjai ne jaučiai jaučiasi. Taigi, ir čia komunistai atliko Judo darbą. Gaila, kad jie save dar tebevadina lietuviams ir kiekvienų atvejų stengiasi patekti į lietuvių neprigulmingas organizacijas. Patriotiniais tikslais įsteigta seniausia, graži lietuvių organizacija DIDŽ. LIETUVOS KUNIGAİKŠČIO VYTAUTO KLUBAS taip pat šiandien žvalgosi kaip išsivaduoti iš komunistinių pinklių. Ir čia tie patys rusų bernai kenkia ne vienam, bet visiems garbingiems steigėjams, seniesiems šerinkams.

Klubietis.

LIETUVIŲ KLUBO JAUNIMAS SUKRUTO

Apart gražiai veikiančio jaunimo choro dar įsisteigę tautinio meno šokių grupė. Vadovauja neseniai atvykusi panelė M. Lukošūtė.

Malonu, kad čia gimęs lietuvių jaunimas populiarina senovės lietuvių meną, tuo prisidedamas prie bendrojo Lietuvos laisvinimo darbo.

Tikima, kad tiek choras, tiek tautinio meno šokių grupė išaugs į stiprų lietuvių jaunimo kultūros vienetą, kuris galės viešai pasirodyti ne tik Montrealio ir kitų kolonijų lietuviams, bet ir didelėse svetimtaučių salėse. Tik gaila, kad naujai atvažiavusios mergaitės permažai prisideda prie gražiosios pradžios.

Pirmyn jaunime, jums priklausys didžioji garbė, kada Lietuvos vardas vėl atsistos laisvųjų tautų tarpe. Klubietis.

TORONTO

Kun. P. Ažubalis audiencijoje pas Toronto Kardinolą.

Gruodžio dvidešimtą dieną Jo Eminencija Toronto arkivyskupas, kardinolas James C. McGuigan priėmė audiencijoje lietuvių kun. P. Ažubalį.

Jo Eminencija su nuoširdžia užuojauta tieravosi apie lietuvių ir visų pabaltiečių pergyvenamas kančias.

Ypač aukštasis Ganytojas susidomėjo išvietitųjų, vadinamų DP, lietuvių dalia Vokietijoje ir kitoje Vakarų Europos šalyse. Kardinolas pareiškė, kad jis, grįžęs iš Romos, yra padaręs atitinkamus demaršus pas Kanados vyriausybę, kad daugiau būtų įsileista į šį kraštą. Eminencijos pasakimu, jam ypač tremtinių lietuvių ir visų kitų DP asmenų padėties tragika liko labai artima po paskutinio savo vizito Europoje, kuris užsitęsė virš pusantro mėnesio. Lankymosi Europoje metu, jam asmeniškai teko būti liūdininku, kaip skurdžiai ekonomiškai ir dar labiau nusivylusioje dvasioje išvietintieji dabar gyvena.

Galiausiai, Kardinolas McGuigan palietė ir Lietuvių Parapijos Toronte reikalus. Kaip visiems lietuviams yra

SVARBUS PRANESIMAS

1948 m. sausio 25d. 13 val. (1 val.) parapijos svetainėje kviečiamas lietuvių susirinkimas. Dienotvarkėje; 1948-tiesiems metams Tarybos Valdybos rinkimai. Prašoma lietuviams dalyvauti. Atskiri pakvietimai nebus siuntinėjami,

K. L. C. Taryba.

žinoma, Toronto lietuvių parapija per vienuolika metų yra administruojama ario kunigo, kuris nevisada suprasdavo lietuvių dvasios ir jojo kilniųjų siekių, ko pasekoje parapija yra geros metu Kardinolas davė lietuviams kai dvasiniai pašlijusi. Šios audiencijos suprasdavo, kad jie neužilgo savo parapijoje turės lietuvių kunigą.

Kunigas Petras Ažubalis prieš mėnesį — Toronto Kardinolo buvo iškviestas iš Europos į Torontą su mintimi, darbuotis lietuvių parapijoje. Tuo tarpu, geriamiam susipažinimui su vietos papročiais ir tvarka, laikinai jis darbuojasi prie šv. Jokūbo airu parapijos Toronte.

PADEKA TORONTIECIAMS

Mes Regan, Ont. camp 24 (stovyklos) gyventojai reiškiamė nuoširdžią padėką Toronto lietuviams. Jūs mus atvykusius pas Jus Kalėdų šventės praleisti priėmėte kaip sūnus ir brolius. Jūs parodėte mums lietuvišką vaišingumą, brolišką draugystę ir pagalbą kiekvienam mūsų žingsnyje. Mes prašome dovanoti, jei kuris iš Jūsų pasijuto kuo nors iš mūsų pusės užgautas, tai tas išplaukė mums to visai nenorint.

Ypatingą padėką mes norėtume išreikšti poniam Sof. Stonkieni. Jos motinišką, niekad nesibaigianti, rūpestingumą gavo pajusti kiekvienas mūsų stovyklos gyventojas vos atvykęs Torontan. Mes esam poniam Sof. Stonkieni labai dėkingi ir linkim ilgų ir laimingų metų.

Regan, Ontario 24
Stovyklos lietuvių.

DELHI, ONT.

Rinkliava Tremtiniais

Gruodžio 13 dieną Delhi naujoje belgų salėje buvo rinkliava tremtiniais Švedijoje. Aukų rinkėjas buvo Kun. Tadaraukas, atvykęs iš Švedijos, kuris labai jautriais žodžiais skatino šelpti nelaiminguosius trmtinius. Aukų rinkliavą padėjo įvykdyti vietiniai ūkininkai: K. Pocius, S. Augustinavičius ir kiti. Ir belgai ledo pasinaudoti sale tik už lo \$. Ta proga susirinkę apylinkės lietuvių smagiai pašoko.

Gryno pelno aukų susidarė 217 \$.

Kitą dieną, sekmadienį parapijos bažnyčioje buvo lietuviškos pamaldos su lietuvišku pamokslu.

P. Št.

Redakcijos prierašas — Gerb. Kunigo Tadarauko atvykimu tikslas ir aukų rinkimas centriniams Kanados lietuvių organizacijoms nėra žinoma. Mums atrodo, kad Švedijoje gyvenantieji lietuvių nėra taip apmerto bado padėtyje kaip Gerbiamejo sakoma. Kanados lietuvių geraširdiškumas ir duosnumas turėtų būti nukreiptas tikrai badaujantiems Vokietijos lietuviams tremtiniais.

Naujas Lietuvis Biznierių

Tarp Simcoe ir Delhi prie kelio Nr. 3 J. Bernatonis, kuris ilgai gyveno Toronte, nusipirko lengvų užkandžių užėigą, kurioje galima pirkti įvairių smulkųjų prekių ir gazolino automobiliams.

Šis darbštus ir malonus lietuvis yra visų čia gerbiamas; jo abundu sūnus

dalyvavo antrame pasauliniame kare, o jo žmona yra daug pasidarbavusi ir darbuojasi šelpimo darbe. Apylinkės lietuvių mielai paremia šį naują biznierių.

P. Št.

Naujas Tabako Ukininkas

Lapkričio mėnesyje p.p. Dambras-kai iš Montrealio nusipirko netoli nuo Delhi tabako ūkį. Montrealyje p. Dambrasukas buvo senai žinomas kaip visuomenės darbuotojas. Reikia pasidžiaugti, kad miestiečiai lietuvių, susitaupę pinigų, imasi pelningesnio ir lengvesnio verslo ir kad lietuvių ūkininkų skaičius tabako distrikte didėja. Visi lietuvių jam linki sėkmės.

P. Št.

ATSIUSTA PAMINETI

"NAUJOJI AUŠRA" Lietuvių kultūros žurnalas 1947 m. Gruodis Nr. 1. Leidžia Kultūros Institutas U.S.A. Prenumerata \$3.—

Henrikas Nagys "LAPRIČIO NAKTYS" Lyrika. Išleido Povilas Abelkis Freiburge — Vokietijoje. Kaina RM. 7.—

"GAIRES" Skautų Vyčių žurnalas Nr. 3

Adresas: (13a) Wurzburg — Zell, Nord Kaserne, DP—Camp, Germany.

"I TAIKOS RYTOJŲ" Lietuvių Skautų leidinys 30-ties metų sukakčiai nuo skautybės įkurimo Lietuvoje paminėti.

Vienas iš gražiausių mūsų jaunimo leidinių tremtyje. Linkėtina, kad šio meniško leidinio būtų paskleista viso pasaulio lietuvių jaunimo tarpe. Adresas: "Skautų Aidas" (21a) Augustdorf bei Detmold DP Camp BL. 34 Germany.

I LIETUVIŲ VISUOMENE

Mes lietuviai, Antro Pasaulinio Karo bėgyje ne dėl savo kaltės netekę Tėvynės — Nepriklausomos Lietuvos — buvome priversti gyventi iki šiol tremtyje.

Zinodami, kad grįžimas dabartinėje politinėje padėtyje į žiaurios prieš okupuotą Tėvynę reikštų ne tik keturių pagrindinių žmogaus laisvių netekimą, bet ir fizinį sunaikinimą, pasirinkome emigracijos kelią.

Išvykdami į mus prigludžiantį kraštą pasižadame:

1. Atsiminti visur ir visada, kad mes esame lietuviai. Išsaugoti savo gimtąją kalbą ir papročius ir juos perduoti ateinančioms kartoms.

2. Daryti viską, kas yra mūsų galioje, kad emigracijos durys būtų atvertos kuo didesniai lietuvių skaičiui, ypatingai nedarbingiems ir šeimoms.

3. Šelpti visame pasaulyje brolius ir seses lietuvių, patekusius į sunkią materialinę būklę.

4. Skirti visas jėgas kovai dėl Lietuvos laisvės atgavimo ir, reikalaujant, aukoti savo gyvybę.

Mes tikime, kad Lietuvai išauš Laisvės Rytėjus!

Lietuvių tremtinių grupė, susidedanti iš 103 asmenų (24 moterų ir 79 vyrų), išvykstanti 1947. XI. 6 laivu „General Stewart“ iš Bremerhaveno į Kanadą.

Igaliotiniai: Jonas Juškaitis, V. Pilkauskas, B. Grabauskaitė.

P. S. Vykdydami 3-tį pasižadėjimo punktą, išvykstantieji suaukojo LRK-žiui 5.086, — RM ir persiuntė į Vyr. valdybą Reutlingenan, pageidaudami, kad ta suma būtų skirta į skurdą patekusių nedarbingųjų ir šeimų šelpimui.

Tel: Ofiso — CH. 5020

" Res. — AM. 9324

Dr. E. Andrukaitis

L I E T U V Y S

G Y D Y T O J A S

2540 Sherbrooke East, Montreal
(Ant Frontenac Kampo)

2820 ALLARD ST.,
Montreal 20.

Tel. TRENmore 1135

Victoria

CLEANERS & DYERS CO.

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome nuo lietaus apsiastus, dėl kurių uždedame "Drex", kas neperleidžia vandens ir duoda graženę išvaizdą.

Taipgi valome visokias rūšies karpetas ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius.

Kiekvieną orderį pajimame iš namų ir pristatome į namus.

Už musu atliktą darbą garatuojuame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRENmore 1135 (galimą pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas
J. Matulaitis
A. Majauskas